

Strategische Visie 'Werken aan Weert 2030'

Verwonder je in de groene thuishaven Weert

17 februari 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Strategische Visie 'Werken aan Weert 2030'	
1. Kern van de visie: hoofdlijnen onderbouwing en inhoud	4
Context	4
Weert in 2030: onderbouwing en inhoud	4
2. De visie voor Weert 2030	9
Een groene thuishaven ...	10
... sociaal en uitnodigend van karakter ...	11
... gezond, groen en klimaatbestendig ...	13
... waar je een leven lang kunt leren ...	14
... waar het bruist van grenzeloos en duurzaam ondernemerschap ...	15
... met een duurzame nieuwe maakindustrie...	16
... met een duurzame, multifunctionele, lokaal georiënteerde landbouw ...	16
... als snel en flexibel platform in de regio ...	17
... waar samenwerking troef is ...	18
Tot slot	19
Bijlage I: Analyse en onderbouwing	
a. Weert anno 2020	20
Even terugblikken	20
Weert anno 2020 in een notendop	21
b. Toekomstige veranderingen die op Weert (kunnen) afkomen	24
Bijlage II: Beleef de visie	
Het is zaterdag 8 juni 2030 ...	30
Zondag, tijd voor ontspanning	35
Maandag, een voorproefje van werken en ontwikkelen in Weert	37

Voorwoord

Voor u ligt de Strategische Visie 'Werken aan Weert 2030'. Dit is het resultaat van een participatieproces en een gedegen onderzoek naar de uitdagingen waar Weert de komende jaren voor staat en de kracht waarmee Weert deze uitdagingen tegemoet kan treden.

Hoofdstuk 1 biedt een beknopte onderbouwing van de visie en een beschrijving van de hoofdlijnen ervan (de kern van de visie).

Hoofdstuk 2 werkt de visie uit als antwoord op de uitdagingen waar Weert de komende jaren mee van doen heeft, met als vertrekpunt een vijftal belangrijke waarden.

Daarnaast vindt u in dit document twee bijlagen bij de Strategische Visie. Bijlage I betreft de analyse en onderbouwing voor de visie, en bestaat uit:

- a. een analyse van het 'DNA' en de ontwikkelingspotentie van Weert ('Weert anno 2020')
- b. een verkenning van de (autonome) veranderingen die de komende jaren op Weert (kunnen) afkomen.

Bijlage II, 'Beleef de visie', beschrijft een imaginair beeld van Weert in 2030, als een mogelijke uitkomst van de visie, en is bedoeld om de lezer te prikkelen en inspireren.

1. Kern van de visie: hoofdlijnen onderbouwing en inhoud

Context

De Strategische Visie beschrijft een streefbeeld voor Weert in 2030, voor verschillende samenhangende thema's, op basis van:

- De belangrijkste inhoudelijke resultaten van het participatieproces (waaraan 800 betrokkenen hun bijdrage hebben geleverd); met name in de vorm van basiswaarden.
- Belangrijke ontwikkelingsmogelijkheden van Weert op basis van huidige sociaal-economische en ecologische kenmerken ('DNA').
- Ontwikkelingen die van buitenaf (autonoom) op Weert afkomen en om een antwoord vragen, op basis van de bestaande potentie.

1. Het belang van samenhang

Deze visie ondersteunt het maken van keuzes en het vinden van de inspiratie die ons verbindt met heel verschillende partners in de samenleving. Daarom is het belangrijk de samenhang tussen thema's te benoemen, al is de invloed van de gemeente op niet alle thema's even groot. Met onze partners samen kunnen we die invloed wel organiseren. En daarvoor is nog het nodige te doen. Een ding is zeker: de ambities moeten prikkelen en een beroep doen op de Weerter kwaliteit om de handen uit de mouwen te steken, omdat er met samenwerking iets te winnen is. Weertenaren kunnen ieder op hun eigen manier bijdragen aan het vormgeven van de toekomst.

2. Niet in beton gegoten; ruimte voor keuzes in de uitvoering

De visie staat voor richting geven en inspireren, maar laat nog veel ruimte voor keuzes in de uitvoering. Bijvoorbeeld doordat bepaalde vraagstukken nog worden uitgewerkt in beleidstrajecten, zoals voor het maken van een Omgevingsvisie. Maar ook doordat de gemeente gericht bepaalde initiatieven uit de samenleving ondersteunt.

'In beton gieten' helpt daarbij niet om flexibel in te spelen op vooral autonome ontwikkelingen. Door nu vast te stellen wat we graag willen helpen we onszelf bij het maken van herkenbare keuzes. En in een situatie waarin we willen afwijken van onze uitgangspunten, helpt de visie om dat scherper te motiveren en verantwoorden.

Weert in 2030: onderbouwing en inhoud

1. Ontwikkelingen en trends

Ter onderbouwing van deze visie en de keuzes die erin beschreven worden is niet alleen een participatietraject georganiseerd, maar ook grondig onderzoek gedaan naar trends en ontwikkelingen die op Weert kunnen afkomen. Ze doen zich voor op een schaalniveau dat de gemeente en regio overstijgt. Samen staan we voor de uitdaging om deze met inzet van onze eigen kracht het hoofd te bieden en zelfs te benutten:

Sociale trends:

- De menselijke energieconsumptie blijft over de hele wereld toenemen.

- Mensen leven steeds langer en de groep ouderen is de komende jaren naar verhouding ook groter: Weert krijgt te maken met een dubbele vergrijzing.
- De diversiteit in (culturele) achtergrond van inwoners van ons land zal verder toenemen en dat geldt ook voor de diversiteit in vormen van huishoudens.
- Er ontstaan nieuwe netwerken en verbindingen tussen mensen, en tegelijkertijd kunnen nieuwe scheidslijnen ontstaan in de samenleving en kan eenzaamheid toenemen.

Klimaat en milieu:

- Mensen hebben vaker oog voor hun gezondheid, het belang van natuur en zijn zich meer bewust van de impact van hun gedrag op de omgeving (denk aan milieubewustzijn).
- Om vervuiling, uitputting van hulpbronnen en klimaatverandering te beperken is een andere manier van energie opwekken nodig (energietransitie).
- We hebben, krijgen te maken met een klimaatverandering en meer extremiteiten in weersomstandigheden.
- Duurzaamheid en circulariteit zijn nodig om vervuiling en verspilling tegen te gaan, niet in de laatste plaats vanwege toenemende schaarste van grondstoffen.
- Transport en vervoer verandert drastisch, en ook dat is noodzakelijk om verspilling en vervuiling tegen te gaan.

Verbinding en werk:

- Mensen werken anders: in andere verhoudingen tot hun baas of opdrachtgever, en wisselen ook steeds vaker van leerling naar leermeester en andersom (We leren vaker van elkaar).
- De digitalisering van onze communicatie zet door. Het gebruik van internet heeft verstrekkende gevolgen voor bijvoorbeeld ons koopgedrag: fysieke winkels zullen er steeds minder zijn.
- Kennis opdoen en het kunnen experimenteren is erg belangrijk om de innovatie mogelijk te maken die antwoord kan geven op de genoemde uitdagingen.

En verder:

- Regio's worden in Europa steeds belangrijker als economische en bestuurlijke schaal waarop 'zaken worden gedaan'.
- In 2020 kregen we ineens te maken met een pandemie met grote gevolgen. Dit noodzaakt ons tot aanpassingen in ons leven, en overdenking van de manier waarop we de wereld bevolken en bereizen. Ook dat zal gevolgen hebben voor onze manier van wonen, werken en beleven.

2. Vijf waarden als basis voor de Strategische Visie

Uit de bijdragen van participanten komt een aantal breed gedragen waarden of kwaliteiten naar voren die zijn geworteld in het Weert van nu. Deze waarden bieden de gelegenheid om de uniciteit van Weert in de ontwikkeling naar 2030 meer te benadrukken:

- **Goed wonen voor elke doelgroep:** Weert biedt voor ieder wat wils op het gebied van woningtypen en locatie, voor elk inkomen, en met passende voorzieningen en activiteiten.
- **Iedereen doet mee:** als beroep op ieders deelname aan de samenleving, voortbouwend op het sterke sociale weefsel; wat ook betekent dat mensen die dat niet op eigen kracht kunnen worden geholpen of opgevangen.
- De aanwezigheid en functie van groen, de **natuurlijke en landschappelijke kwaliteit** (inclusief haar cultuurhistorie), ook in de woon- en werkomgeving met betekenis voor soortenrijkdom (biodiversiteit), economie, energiegebruik, educatie, gezondheid en opvang van de gevolgen van klimaatverandering.
- **Duurzaam en innovatief ondernemen en leven:** in een groen Weert, met haar natuurlijke en landschappelijke kwaliteit, mag je verwachten dat bedrijvigheid (meer) circulair, energieneutraal en duurzaam is. Dat wil zeggen goed voor het milieu, maar ook voor mensen en

medewerkers, en in balans met een gezonde economische ontwikkeling. En daarnaast dat mensen zich inspinnen om duurzaam te wonen, werken en beleven.

- **Goed ontsloten en verweven met de regio**, tot over de provincie- en landsgrenzen heen, niet alleen inzake transport, maar ook in samenwerking, trekken we gezamenlijk op in een krachtige regio. Voor de buurgemeenten blijft Weert ook een centrumfunctie vervullen, voor de regio de functie van netwerkstad.

3. Uitwerking naar samenhangende thema's

Weert in 2030 is kort te omschrijven als thuishaven voor iedereen die een plek zoekt om prettig en gezond te wonen, werken en beleven, dichtbij of in de natuur. Met een centrumfunctie voor omliggende gemeenten. En als netwerkstad en innovatieve en duurzame economische speler in een regio met goed bereikbare aanvullende voorzieningen. Duurzaam omdat mens, natuur en economie er gezond en in balans met elkaar bestaan.

a. Wonen, ontmoeten en beleven

Een prettige stad om te wonen

Weert is een plek waar je wilt maar ook kúnt wonen. Hoe je wensen of inkomsten ook zijn. Met aantrekkelijke voorzieningen en activiteiten. Niet alleen nu, maar vooral in 2030.

Dat perspectief is niet alleen aantrekkelijk maar ook noodzakelijk om balans te houden in de bevolkingsopbouw. Weert krijgt immers te maken met een dubbele vergrijzing en groeiende vraag naar woonruimte in de regio. Om genoeg jongeren te trekken, met of zonder gezin, maar ook inwoners in de loop van hun leven passende woonruimte te blijven bieden, is het belangrijk om voldoende variatie in het aanbod te ontwikkelen. Dan zijn er voldoende woningen voor verschillende type huishoudens, inkomensgroepen, leeftijden en woonwensen. Daarnaast zetten we erop in de woningvoorraad geschikt te maken voor het gebruik van alternatieve vormen van energie.

De vele gezichten van groen

Weertenaren waarderen nadrukkelijk het groene karakter van hun gemeente. Het biedt onder meer gelegenheid voor ontspanning en ontmoeting en vormt een onderscheidende landschappelijke kwaliteit die Weert al vaker op de kaart heeft gezet. In de aanloop naar 2030 kan de betekenis en kwaliteit van natuur door gerichte ingrepen nog verder groeien.

Want natuur versterkt uiteenlopende kwaliteiten en ondersteunt de ontwikkeling ervan. Dat is goed voor de balans tussen wonen, werken en beleven. Groen is een belangrijk element van de woon- en werkomgeving en is goed voor onze gezondheid: het nodigt uit tot buiten bewegen en sporten, en biedt een basis voor rijke diversiteit in flora en fauna. Dat laatste is belangrijk om bijvoorbeeld tegenwicht te bieden aan de risicovolle afname van soortendiversiteit (denk aan het verdwijnen van insecten). Het verder integreren van groen en blauw in de woon- en werkomgeving heeft daarnaast betekenis voor het omgaan met klimaatverandering: het geeft verkoeling in periodes van hitte en vormt een opvangreservoir voor overvloedige regenval.

Beleving en uitnodiging tot ontmoeten

Sociale samenhang, verenigingsactiviteiten, bekenden tegenkomen op straat, en ontmoetingsmogelijkheden worden genoemd als huidige sterke punten van Weert. Het kan het ontstaan van nieuwe scheidslijnen in de samenleving helpen tegengaan, zoals die kunnen groeien door digitalisering en eenzaamheid onder alleenstaanden. Sociale samenhang hebben we bovendien nodig om als Weerter samenleving onze toekomst vorm te geven.

Iedereen doet mee of weet zich uitgenodigd zijn bijdrage te leveren. En als het op eigen kracht niet lukt is hulp of opvang beschikbaar. Weert in 2030 kenmerkt zich net zo goed door deze kwaliteiten. Inwoners voelen zich verbonden met elkaar, maar ook met hun woonplek en de rijke cultuurhistorie ervan.

Voor sociale samenhang is het belangrijk elkaar te kunnen ontmoeten. Ook in 2030 biedt Weert daarvoor alle gelegenheid. De belangrijkste plekken voor ontmoeting veranderen echter wel met de ontwikkelingen mee. In de binnenstad komt de nadruk steeds minder te liggen op het winkelen. Dat is onvermijdelijk door ons veranderende koopgedrag. We doen onze aankopen steeds vaker via internet. De betekenis van de binnenstad als ontmoetingsplek blijft echter belangrijk doordat er nieuwe functies verschijnen. Het gaat daarbij meer om beleving in het algemeen, door de komst van diverse culturele voorzieningen en andere vormen van ontspanning en ontmoeting. Voor wonen komt eveneens meer ruimte in het centrum. En dat alles in nauwer contact met de natuur, omdat die meer de binnenstad in geleid wordt.

Ook in de wijken en dorpen zijn voldoende ontmoetingsplekken. Buiten in de natuur, maar ook in buurthuis kamers waar volwassenen (jong en oud) samen activiteiten organiseren. Op ontmoetingsplaatsen voor jongeren, waar ze zelf actief kunnen zijn en zich ontspannen, leren, cultuur beleven en hun talenten in muziek of andere uitingsvormen ontwikkelen. Voor kinderen is alle ruimte om veilig buiten te spelen en elkaar te ontmoeten.

b. Innovatief en duurzaam ondernemen, leren en leven

Innovatie in ondernemen, leren en leven

De maakindustrie, de kennisrijkdom en veelkleurige economie van de regio en de landbouw vormen een stevige basis voor toekomstige economische ontwikkeling. Weert kent een flink aantal innovatieve bedrijven. Bovendien steken Weertenaren graag de handen uit de mouwen en zit ondernemen hen in het bloed. Dat biedt volop kansen voor een economie waarin circulariteit en duurzaamheid voorop staan.

De noodzaak om duurzamer te produceren en te leven, om energie anders op te wekken en te gebruiken daagt zowel bedrijven, overheden als particulieren uit. De energietransitie heeft betekenis voor onze economie, en biedt ook kansen voor nieuwe bedrijvigheid. Met de klimaatverandering, de toenemende grondstoffenschaarste en het belangrijker worden van de regio's is er alle aanleiding om daarop in te zetten.

De digitalisering kan daarbij helpen, omdat big data in staat stellen om regionaal materiaalketens en (her)gebruik van reststoffen mogelijk te maken. Dat geldt bijvoorbeeld voor de bouwindustrie en voor de landbouw. In regionaal verband kunnen goed ketens van hergebruik van bouwmaterialen worden gevormd (verduurzaming) en daarvoor is volop kennis aanwezig (Eindhoven). Op korte afstand zijn in andere sectoren ook belangrijke kennisdragers en -centra te vinden. Bijvoorbeeld in Venlo, Wageningen en Helmond voor de landbouw en in Genk voor de maakindustrie.

Corona en de concurrentie met China hebben tot het bewustzijn geleid dat we in de maakindustrie in sterke mate afhankelijk zijn geworden van landen uit Azië. Er is een trend om bepaalde soorten werk weer 'terug te halen'.

Voor de landbouw biedt toepassing van big data ook een wenkend perspectief. De inzet ervan schept mogelijkheden voor de verbetering van opbrengsten door betere weersvoorspellingen. Digitalisering en de ontwikkeling van precisielandbouw helpen daarnaast bij gericht produceren voor de regio, en om reststoffen aan te bieden als grondstof voor andere bedrijvigheid. Binnen de regio wordt de hiermee voortgebrachte kennis beter uitgewisseld, waardoor ontwikkelingen kunnen worden versterkt.

De manier waarop we werken en leren verandert ook. We wisselen steeds vaker van werkgever, en werken vaker als zelfstandige. We leren steeds meer van elkaar, zijn afwisselend leermeester en leerling. Dat vraagt om een nieuwe infrastructuur voor werken, zowel in plek als inrichting. Bijvoorbeeld in de vorm van flexibele werkplekken in het groen en het leveren van ondersteunende diensten.

c. Weert en de gemeente als partner in de regio

Toenemend belang van de regio's

De regio als schaalniveau wordt steeds belangrijker. De grondstoffenschaarste vraagt om ketens van hergebruik, van afval naar grondstof, die het beste regionaal kunnen worden opgezet. Omdat op deze schaal bijvoorbeeld de transportbewegingen efficiënt te organiseren zijn. Door de digitalisering wordt het gemakkelijker om af te stemmen tussen grote aantallen aanbieders en vragers.

Daarnaast lopen geldstromen uit 'Brussel' en van het Rijk (zoals bij regiodeals) steeds vaker via de regio's en biedt samenwerking op regioschaal kansen om dichtbij te realiseren wat dichtbij moet zijn en aanvullende voorzieningen op korte reisafstand te organiseren.

Weert is in 2030 een prachtige plek om te wonen en werken en heeft een centrumfunctie voor de buurgemeenten. Het Intercitystation, ziekenhuis en culturele instellingen zijn en blijven voor de directe omgeving van belang. Daarnaast is Weert een netwerkstad, dat wil zeggen een flexibel regionaal platform voor experiment en kennisuitwisseling, en een uitvalsbasis voor verbinding met de zeer diverse en hoogwaardige kenniseconomie in de regio. Voor jonge mensen is dat een uitstekende plek om hun loopbaan te starten en talenten te ontwikkelen.

Voorbeelden van kansrijke regionale samenwerking zijn die met Eindhoven voor economische ontwikkeling of het inspelen op de vraag naar woonruimte, met Venlo op het gebied van logistiek en voeding en Sittard-Geleen in relatie tot de circulaire economie.

Verschuivende rol van de overheid

In deze ontwikkeling is de veranderende rol van de overheid van groot belang. We zien een overheid die steeds meer loslaat en aan partners in de samenleving laat wat zij net zo goed of zelfs beter kunnen organiseren. In bepaalde situaties blijft het initiatief bij de overheid omdat het duidelijk om een collectief belang gaat. Maar steeds vaker organiseren we beleid en de uitvoering ervan in coproductie of sluit de overheid aan bij initiatieven van externe partners.

Een belangrijke overheidstaak is en blijft om ervoor te zorgen dat kwetsbare mensen een helpende hand of vangnet vinden.

2. De visie voor Weert 2030

In dit hoofdstuk beschrijven we het streefbeeld voor Weert in 2030. We hebben getracht zo veel mogelijk balans op het vlak van sociale, ecologische en economische ambities in deze beschrijving te leggen, waarbij we de inzichten uit de brede bevraging (participatie) een duidelijke plek hebben gegeven. We hebben geprobeerd het streefbeeld zo integraal mogelijk te ontwikkelen, met heldere accenten en focus. De waardecreatie (kwaliteitsontwikkeling) die we op weg naar 2030 centraal stellen is tevens het fundament van de visie.

Tot slot hebben we geredeneerd vanuit de kracht van Weert anno 2020 en de toekomstige veranderingen die op Weert af zullen komen (bijlage I). We beseffen dat zeker nog niet alle transities in 2030 voltooid zullen zijn (denk aan de energietransitie, een transitie naar een duurzame economie etc.). Maar we leggen de lat wel hoog: we proberen in 2030 al aardig op weg te zijn.

Deze waarden vinden wij nu en in 2030 belangrijk:

- **Goed wonen voor elke doelgroep:** Weert biedt voor ieder wat wils op het gebied van woningtypen en locatie, voor elk inkomen, en met passende voorzieningen en activiteiten.
- **Iedereen doet mee:** als beroep op ieders deelname aan de samenleving, voortbouwend op het sterke sociale weefsel; wat ook betekent dat mensen die dat niet op eigen kracht kunnen worden geholpen of opgevangen.
- De aanwezigheid en functie van groen, door **natuurlijke en landschappelijke kwaliteit** (inclusief haar cultuurhistorie), ook in de woon- en werkomgeving, en met betekenis voor soortenrijkdom (biodiversiteit), economie, energiegebruik, educatie, gezondheid en opvang van de gevolgen van klimaatverandering.
- **Duurzaam en innovatief ondernemen en leven:** in een groen Weert, met haar natuurlijke en landschappelijke kwaliteit, mag je verwachten dat bedrijvigheid (meer) circulair, energieneutraal en duurzaam is. Dat wil zeggen goed voor het milieu, maar ook voor mensen en medewerkers, en in balans met een gezonde economische ontwikkeling. En daarnaast dat mensen zich inspannen om duurzaam te wonen, werken en beleven.
- **Goed ontsloten en verweven met de regio,** tot over de provincie- en landsgrenzen heen, niet alleen inzake transport, maar ook in samenwerking, trekken we gezamenlijk op in een krachtige regio. Voor de buurgemeenten blijft Weert ook een centrumfunctie vervullen, voor de regio de functie van netwerkstad.

Een groene thuishaven ...

Anno 2030 is Weert een **groene thuishaven**, een woonstad die van het buitengebied tot en met het centrum doordrongen is van haar kernkwaliteit: het groen. Of het nu de bouwstijlen en ruimtelijke inrichting betreft, de zorg, kantoorlocaties of bedrijventerreinen, het schoolplein of de menukaart in het restaurant: groen is en proef je overal. In Weert is groen geen cosmetisch element, maar een weldoordacht streven naar **biodiversiteit, natuurlijke en landschappelijke kwaliteit, natuurinclusiviteit** in de woon- en werkomgeving, dat de gezondheid van alle mensen, de economie en de samenleving ten goede komt.

In Weert valt onmiddellijk de grote **variëteit aan type woningen en woonconcepten** op. Zo vind je anno 2030 in Weert woningen op unieke en verrassende plekken: zoals in oude kantoorgebouwen, monumenten, industriële panden of boerderijen. We zien hier niet alleen nieuwe types woningen, maar ook nieuwe totaalconcepten waarin mensen over generaties en afkomsten heen en in diverse gezinssamenstellingen kunnen samenleven. Van co-housing, via woongenootschappen tot woningen-met-zorgpakket, alle zijn hier al geruime tijd ingeburgerd. Op veel plekken zie je dat bij de nieuwe woonvormen nieuwe functies een plek krijgen: een aangename kantoorruimte, zorgkamer of compact atelier in een gedeelde woning zijn eerder regel dan uitzondering. Woningen zijn ook duurzaam gebouwd en ingebed in een omgeving waarin de verschillende functies van groen de woonkwaliteit versterken.

Met een uitgebreid en divers aanbod aan woningen in allerlei vormen en prijsklassen, voor ieder wat wils, weet Weert de (dubbele) vergrijzing op te vangen. Daarnaast trekt het ook heel wat jonge mensen en huishoudens aan. In 2030 gebeurt er veel meer in de regio en is de samenleving van Weert dus meer een **mix van mensen uit verschillende windrichtingen**. Net als in vroeger tijden is Weert een kruispunt van wegen waar stromen mensen bij elkaar komen. De gemeente beweegt mee op deze dynamiek, staat open voor nieuwe mensen en de culturele verrijking die zij met zich meebrengen. Weert is dan ook een **groeigemeente** gebleken: de afgelopen 10 jaar is er een aanzienlijk aantal inwoners bijgekomen. Dankzij potentiële in- en uitbreidingslocaties en een optimaler ruimtegebruik door het combineren van verschillende functies wist Weert deze groei op te vangen zonder dat kostbaar groen verloren ging.

De flexibiliteit van 'wonen' wordt bovendien vergroot dankzij nieuwe 'wonen-als-dienst'-formules zoals de woongemeenschappen waarbij het ruimtebeslag van mensen gedurende hun levensloop kan groeien/krimpen zonder van pand te hoeven verhuizen. In Weert is er ruimte voor iedereen. Ook als je je amper de kosten van een woning kunt permitteren zijn er voldoende formules voorhanden om iedereen in Weert een aangename plek te bieden. Het is bovendien een levensloopbestendige woningvoorraad, je kunt rustig (heel) oud worden in Weert in dezelfde buurt of straat, door minimale noodzaak om te verhuizen. Duurzaamheid is een belangrijke kwaliteit van de woonomgeving. Deze komt onder meer tot uitdrukking in het streven om op termijn elk gebouw geschikt te maken voor gebruik van alternatieve vormen van energie.

We hebben onmiddellijk het gevoel van 'thuis' komen. Het zijn vooral de sociale contacten en onderlinge banden van bewoners die Weert maken tot wat het is: **een warme en gezellige gemeente waar men elkaar nog kent**, een uitnodigende gemeente waar velen zich welkom voelen. Weert is thuishomen. Het aangename wonen in Weert gaat verder dan de eigen cocon, de buurten en wijken leven en ademen.

Of je nu in het centrum, een buitenwijk of een dorp bent: overal zie je kinderen buiten spelen, mensen elkaars gezelschap opzoeken, burens die gezellig keuvelen, ouderen die op een terras zitten, etc. In

Weert heerst een gezellige dynamiek. Net die levendigheid maakt Weert de moeite waard, voor jong en oud. Ook de vele cultuurhistorische monumenten die behouden zijn gebleven door de jaren heen getuigen hiervan. De Weertenaren zijn nog steeds trots op hun geschiedenis.

In Weert is er een groep **oudere vitale mensen** die mede het sociaal weefsel maken en actief deelnemen aan het leven van elke dag. Ze geven typisch Weerter kenmerken door aan jongere generaties.

Voor kwetsbare en hulpafhankelijke ouderen is er blijvend aandacht. Door bijvoorbeeld de ontwikkeling van nieuwe aanpasbare en levensloopbestendige woon- en zorgconcepten en laagdrempelige voorzieningen in de nabijheid.

Jongeren komen en gaan. Velen gaan elders studeren en verbreden zo hun horizon. Die verrijking brengen ze mee terug, wanneer een deel van hen na verloop van tijd opnieuw in Weert neerstrijkt. De aantrekkingskracht van Weert als prettige thuishaven, de groene en gezonde woonomgeving, is een ideale uitvalsbasis voor welke plannen je ook koestert in de regio, ontgaat ook hen niet. Er is een breed aanbod aan duurzame **starterswoningen en flexibele woonformules** voor jonge mensen. Hier kunnen ze zich settelen (als gezin, in duo of alleen), en hun werkzame leven uitbouwen. In de bredere (eu)regio is werk er trouwens voldoende en veelzijdig. Dankzij een knap uitgebalanceerd mobiliteitsaanbod ben je in een zucht in Eindhoven, Venlo, Sittard-Geleen, Hasselt of Düsseldorf. En wat dacht je van de nieuwe fietssnelwegen? Die brengen je in korte tijd waar je ook maar zijn wilt en fietsen is nog gezond ook!

Een thuis is ook een plek waar je je **veilig** voelt. Nu is Weert altijd een relatief veilige gemeente geweest, maar dat iets zo blijft is niet vanzelfsprekend. Ook Weert werd in 2020 geconfronteerd met leegstand in de binnenstad en het landelijk gebied. Door slim deze leegstand op te lossen en nieuwe functies aan gebouwen te koppelen, door het centrum compacter te maken, heeft Weert de veiligheid kunnen waarborgen. Maar eveneens door accuraat op te treden in geval van overlast en ondermijning en in wijken woonmilieus te mixen en verloedering tegen te gaan. Ook de verkeers- en fysieke veiligheid (als gevolg van bedrijvigheid in Weert) is gewaarborgd, mede door in te zetten op slimme oplossingen.

Mensen in Weert anno 2030 zijn erg tevreden over het woongenot, het groen, de culturele agenda, de kwaliteit van voorzieningen, de diversiteit aan werkgelegenheid in Weert en erbuiten, de goede bereikbaarheid en vooral ook de veiligheid en het warme, sterke en uitnodigende sociale weefsel. Zorgvoorzieningen, inclusief een ziekenhuis, zijn voorhanden in Weert, evenals heel wat preventieprogramma's en –voorzieningen gericht op **gezondheid en welzijn** (gezond en bewust leven, bewegen etc.). Vooral ook voor die mensen die het echt nodig hebben.

... sociaal en uitnodigend van karakter ...

Daar waar Weert altijd te boek heeft gestaan als een gezellige, gemoedelijke en gastvrije gemeente met een **sterk sociaal weefsel**, hebben nieuwe vormen van burgerparticipatie ervoor gezorgd dat dit behouden is gebleven. Stads- en wijkhuiskamers zijn ingericht waar ontmoetingen plaatsvinden en waar (volks)cultuur te proeven is. Mensen hebben meer autonomie gekregen om initiatief te nemen (denk bijvoorbeeld aan de burgerbegroting, het recht tot uitdaging etc). Medewerkers van de gemeentelijke organisatie zijn permanent onder de mensen. Ze faciliteren en creëren ruimte voor initiatief uit de samenleving.

Iedereen kan meedoen, of het nu gaat om werken, wonen, leren of je gewoon ontspannen en vermaken in Weert. Weertenaren komen niet alleen samen wanneer het goed gaat of er iets gevierd moet worden, ze staan ook voor elkaar klaar wanneer het minder gaat. Mensen durven ook hun netwerk om hulp te vragen. Deze openheid en behulpzaamheid zijn cruciale elementen om de eenzaamheid zo veel mogelijk de kop in te drukken.

In Weert is er behalve bewondering voor uitblinkers ook steeds oog voor **mensen die net of misschien wel volledig buiten de boot vallen**. Er wordt veel moeite gedaan om hen met de rest van de samenleving verbonden te houden, aan te moedigen en op te leiden om weer mee te kunnen. Ook werk verschaffen hoort hierbij, bijvoorbeeld via werkplekken in de sociale economie. De verdere vergroening en verduurzaming alsmede de circulaire economie leverden ook veel nieuwe werkplekken op voor heel verschillende mensen. Maar we mogen niet vergeten dat er altijd mensen zijn die ondanks de hulp die ze krijgen toch niet mee kunnen en willen. Juist deze mensen krijgen een extra vangnet geboden om toch een plek te hebben in de samenleving.

De geboren en getogen Weertenaren hebben hun **verenigingsleven en folklore** in ere weten te houden. Ze zijn tevens in staat gebleken de passie hiervoor door te geven aan nieuwkomers en nieuwe generaties. Mensen die van elders in Weert zijn komen wonen, voelen zich snel thuis in Weert. Ze geven mee vorm en kleur aan het verenigingsleven, de cultuur en de samenleving. Tradities worden in ere gehouden. Daarnaast ontpoppen zich ook heel wat nieuwe culturele activiteiten en verenigingen. Ook voor deze activiteiten geldt dat ze laagdrempelig zijn en mede toegankelijk zijn voor mensen met een andere achtergrond of een smalle beurs.

Aan **vrijwilligers en ondernemerschap** ontbreekt het niet in de gemeente. De Weertenaren steken de handen uit de mouwen, of het nu gaat over zorg voor elkaar, hulp bieden aan de kwetsbaren, ondersteuning op scholen, in de sport, rondleidingen, het organiseren van buurtactiviteiten etc. Ze organiseren zich gemakkelijk en pakken snel de handschoen op als er iets gedaan moet worden.

Anno 2020 trof je in Weert nog een klassiek winkelcentrum aan. In 2030 zien we in de kern een bonte verzameling van functies die zich ingetogen manifesteren in de groene publieke ruimte, een **belevingscentrum**: je kunt er wonen, ontspannen, plezier maken, winkelen, nieuwe dingen beleven, en cultuur snuiven. Wat dit laatste betreft is er van alles te beleven, niet alleen op podia of in het museum maar ook op kleine schaal en in de publieke ruimte. In het centrum proef je grootse kwaliteit in kleinschaligheid, in iedere prijscategorie. Je ziet het in de vernieuw(en)de winkel- en horecaconcepten die ruimte krijgen om te experimenteren, net als in andere nevenactiviteiten. Het aanbod in het centrum is daarbij duurzaam en verantwoord. Leegstand zoals begin jaren '20 kennen we niet langer. Samen met de vastgoedsector en eigenaars is naar nieuwe formules gezocht die beter aansluiten bij de behoeften in de 21ste eeuw en bijdragen aan win-win-winevenwichten.

Er is van alles te doen voor jong en oud, op verschillende plekken in Weert. De gemeente kent een **rijke culturele agenda**, die ook is afgestemd op wat er elders in de regio georganiseerd wordt. Afstanden zijn immers kleiner geworden en grenzen zijn er nauwelijks nog. Ook in Weert kun je nog steeds terecht voor een concert of een theatershow. Deze programmering is op de maat van Weert, de behoeften van Weertenaren en inwoners uit het verzorgingsgebied. Bospop is nu een voorbeeld van een evenement dat publiek blijft trekken ook van ver buiten de gemeentegrenzen. Een groot deel van deze activiteiten wordt nog altijd mogelijk gemaakt door Weertenaren die hun stad of dorp een warm hart toedragen en van aanpakken weten.

Opvallend is dat in **het programma van evenementen in Weert** ook het **groene karakter** van de gemeente telkens terugkomt. Denk bijvoorbeeld aan concerten in het groen, picknicks op idyllische plekken, groensafari's en speurtochten voor kinderen, waarin ze zich echt kunnen verwonderen over de soortenrijkdom in en om Weert etc. Dat aanbod trekt ook mensen uit de bredere (eu)regio. Want daarin heeft Weert een centrumfunctie als unieke groene trekpleister. De (culturele) evenementenkalender fungeert als een belangrijke pijler in deze bruisende gemeente anno 2030. Maar niet alles vindt er een plek. Evenementen en activiteiten die niet duurzaam van karakter zijn vinden niet meer plaats in Weert. Zij weten zichzelf in een duurzame variant opnieuw uit te vinden.

Ook al tracht Weert bruggen te slaan tussen generaties, er zijn ook plekken die specifiek op jongeren zijn gericht. Denk bijvoorbeeld aan **multifunctionele jeugthuizen** waar jongeren kunnen chillen, studeren, muziek maken, een film kijken en tegen zachte prijzen iets kunnen eten enf drinken. Ook voor hen zijn er voldoende culturele activiteiten; sterker nog, ze creëren het vooral zelf. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar jongeren die meer moeite hebben om hun plek in de maatschappij te vinden en misschien niet zo (zelf)organiserend van karakter zijn.

Ook voor de **allerkleinsten** heeft Weert heel wat in petto. Vooral in de **gezonde buitenlucht zijn er volop voorzieningen en plekken** om kinderen zich te laten vermaken. In de gemeente ontbreekt het bovendien niet aan **eigentijdse sportvoorzieningen**. Niet alleen binnensport is er, ook sport in het groen. Vooral de buitensport heeft een impuls gekregen. Er wordt veel belang gehecht aan de fysieke en mentale gezondheid van de Weertenaar. Bewegen is daarvoor een belangrijk speerpunt.

Waar mensen graag het centrum opzoeken voor gezelligheid en vermaak, vind je **rust en gemoedelijkheid in de kernen en dorpen** in het omliggende groen van Weert. Daar heb je de ruimte en dat is een beleving op zich. Je loopt er direct de natuur in, geniet van de landschappelijke kwaliteit en de cultuurhistorie in het buitengebied. Je hoeft er niet eens de fiets voor te nemen. Elk dorp heeft een eigen identiteit, zowel qua stijl als functionele invulling.

... gezond, groen en klimaatbestendig ...

Als je aan Weert denkt, denk je aan een **groene oase**, ingebed in een grote groene regio. Zo is het grenspark Kempen-Broek erkend als Unesco Mens en Biosfeer-gebied. Weert is erin geslaagd haar unieke buitengebied via groene en blauwe lobben naar het hart van de gemeente te trekken. De bebouwde omgeving is er **niet langer het stenen eiland**. We hebben het dan niet alleen over de woonomgeving, ook over de kantoorlocaties en bedrijventerreinen. Weert had reeds in 2020 een groene identiteit en heeft daar slim op voortgeborduurd; niet enkel met het oog op verfraaiing, maar ook in klimaatbestendigheid, gezondheid, cultuur en economie, etc. Bepaalde zichtlijnen zijn opnieuw in ere hersteld en opengewerkt. Bovendien zie je naast heel wat groendaken en –gevels ook veel meer blauw dat opnieuw is blootgelegd in Weert. Groen betekent overigens niet per definitie extra ruimtegebruik. Groene gevels en daken zijn daar een sprekend voorbeeld van.

Groen heeft heel wat functies, dat beseffen de mensen in Weert maar al te goed. Het heeft een positieve invloed op de gezondheid van de mens (in termen van mentaal en fysiek welzijn). Daarnaast is het ook goed voor plant en dier (de biodiversiteit) en het ecosysteem in zijn totaliteit. Groen wordt in deze gemeente multi-functioneel ingezet en werkt zo direct en indirect tevens kostenbesparend. Denk aan de groene bestemming voor sport en recreatie (met respect voor natuur), ontspanning en je opnieuw opladen, daarnaast voor revalidatie en zorg, als toeristische plek en ontmoetingsplek in een

natuurlijke omgeving. Groen is er bovendien voor iedereen, het is openbaar toegankelijk en iedereen kan ervan genieten. Door hier sterk en doordacht op in te zetten, heeft de gemeente haar identiteit kracht bijgezet. Groen is bovendien een belangrijke economische drager in dit beeld (denk aan recreatie, beleving, groen en cultuur, vergroening van bedrijvigheid etc.).

Zoals gezegd heeft groen ook een belangrijke functie in het **klimaatbestendig** maken van Weert. Het vergroot de veerkracht van de gemeente met het oog op toekomstige hittestress, waterpieken en stormen.

Een gemeente die duurzaamheid hoog in het vaandel draagt, zet ook bewust in op de **energietransitie**. Weert heeft werk gemaakt van de vraag- en aanbodzijde van de energiehuishouding. Ze maakt gebruik van duurzame energiebronnen, bedrijven en huishoudens zijn bewuste gebruikers, en dit alles doet ze op een slimme manier (tevens gebruik makend van de mogelijkheden van de digitalisering).

Groen trekt recreanten en toeristen aan en verwent hen op duurzame wijze. Er is resoluut gekozen voor toerisme en recreatie die niet op gespannen voet staan met rust, biodiversiteit, milieu- en de ruimtelijke kwaliteit in Weert. Bovendien geldt ook voor deze sector dat anno 2030 de duurzaamheid van iedere bedrijfsvoering of activiteit zowel door overheid als consument kritisch wordt gescreend. Daarmee heeft Weert een uniek toeristisch groenproduct te bieden.

... waar je een leven lang kunt leren ...

Door mensen de kansen te bieden om **een leven lang te leren**, krijgen ze maximaal de ruimte om zich verder te ontplooiën en mee te doen. En dat geldt voor iedere Weertenaar, onderwijs is er voor iedereen. Weert heeft al jaren veel en kwalitatief goede onderwijsvoorzieningen in eigen gemeente. Anno 2030 is er ook meer online-onderwijs beschikbaar en ligt de wereld aan je voeten. Lessen volgen in andere werelddelen vanuit je luie stoel in Weert is geen uniek verschijnsel meer. Leren is een mix van virtuele en reële ontmoetingen en ervaringen. Je doet het niet alleen in een school, maar ook in de praktijk, en dus binnen en buiten Weert, niet alleen als je jong bent, maar ook in latere levensfasen. Dit wordt mogelijk gemaakt dankzij goede verbindingen, een zeer divers regionaal economisch landschap, met internationale spelers en campussen met een goed en gevarieerd leeraanbod. Er valt heel wat op te steken in Weert, haar omliggende regio en de wereld binnen klikbereik.

Leren is jezelf en je omgeving ontwikkelen, hoe oud je ook bent. Mensen die niet meekomen worden hoe dan ook gestimuleerd om toch een (aangepaste) opleiding te volgen, in de schoolbanken, in een bedrijf, via een project in de sociale economie of een andere formule (bijvoorbeeld een samenwerking van onderwijs, een bedrijf en de gemeente, een triple helix-formule). Ook kunnen culturele activiteiten ondersteunen in de ontwikkeling van kinderen en volwassenen.

Waar Weert de **duurzame en groene kaart** trekt, proef je dit ook in het onderwijs. Ook daar wordt de aandacht gericht op duurzaamheidsthema's, zowel naar inhoud als naar inrichting van de schoolomgeving. Bovendien bezoeken scholieren ook campussen en bedrijven waar ze meer kennis en kunde opdoen in de duurzame economie. Verder wordt het schoolgaan aangevuld met een breed, origineel niet-schools leeraanbod op unieke plekken (dorp/gemeente als lerend netwerk).

De scheidslijn scholier/werkende/docent is in 2030 vervaagd. Leren doe je op de werkvloer, in meester-leerlingsetting of op de ondernemerscampus temidden van Weerter bedrijvigheid. Niet altijd is degene van wie je leert de oudere in leeftijd en zelden gebeurt leren in één en dezelfde richting. Er is bijzondere aandacht voor talent, voor het ontdekken en voeden ervan in eigen gemeente en regio. Het krijgt alle ruimte om tot bloei te komen.

In 2030 is er in Weert en omgeving **volop plek voor jonge afstudeerders**. Je kunt rechtstreeks doorstromen vanuit het onderwijs naar de lokale en (eu)regionale arbeidsmarkt: er zijn voldoende leuke en boeiende banen te vinden, in allerlei sectoren.

..waar het bruist van grenzeloos en duurzaam ondernemerschap...

Economisch gezien had Weert anno 2020 al mooie troeven in handen, al was dit nog niet bij iedereen bekend. De gemeente huisvestte al een aantal sterke ontwikkelingsgerichte bedrijven van wereldfaam, had een goed vestigingsklimaat in een kennisrijke regio. Dat zijn anno 2030 nog steeds troeven.

Weertenaren steken bovendien graag de handen uit de mouwen, zijn ondernemend van karakter, in welke sector dan ook. In 2020 lagen de kansen voor het oprapen om mee te bouwen aan een groen en duurzaam Weert 2030. Heel wat **nieuw en innovatief ondernemerschap** bracht het met zich mee. Ook heel wat mensen die voorheen weinig perspectief zagen, ontdekten ineens kansen in hun achtertuin om ook hun steentje bij te dragen.

De Weerter economie is de afgelopen 10 jaar verder **verduurzaamd en sterker verweven geraakt met de regio**. Samenwerking is anno 2030 geen extraatje, maar een must. Vandaag ligt de kracht in het Europa van de regio's en hebben we het niet meer over grenzen van kernen, gemeenten, provincies en landen. De regio staat bol van de kennis en kunde op velerlei vlak. Daar maakt Weert volop gebruik van, en vice versa; ze levert ook veel kennis en kunde aan de regio. Kennis op het vlak van bouwinnovatie vind je in Eindhoven, voor landbouw/voeding moet je in Venlo, Helmond en Wageningen zijn, voor gezondheid in Maastricht, voor de nieuwe maakindustrie in Genk, de circulaire economie in Sittard-Geleen (Chemelot) en niet te vergeten op het vlak van digitalisering in Heerlen, Hasselt en in Eindhoven. Om maar eens wat voorbeelden te noemen...

Wereldwijde grondstoffenschaarste heeft bovendien duidelijk gemaakt dat regio's meer zelfvoorzienend zouden moeten worden. Vandaar dat samenwerking ook nodig is. Wanneer je ontdekt dat de afvalstof van je buurman jouw grondstof kan zijn, is geen grens nog een barrière. Er gebeurt dan ook veel in de regio op het vlak van bijvoorbeeld het versterken en uitbouwen van lokale materiaalketens, op het vlak van duurzame innovatie in de landbouwsector, de bouwsector, de maakindustrie ...

Weert is kritisch op de bedrijvigheid die ze aantrekt. De gemeente wil vooral bedrijven die de Weerter identiteit versterken, met andere woorden die **het sociaal en ecologisch duurzaam ondernemen in hun DNA** hebben zitten, of het nu een toeristische organisatie, een landbouwbedrijf of een logistiek bedrijf betreft. Denk hierbij aan ondernemingen die ook zelf bijdragen aan het sluiten van kringlopen, van materialen, water, energie, die oog hebben voor de sociale impact en sociale-economische hefbomen, die respectvol met hun personeel omgaan, niet uitbuiten, kritisch zijn op leveranciers etc. De voorkeur gaat duidelijk ook uit naar bedrijven die eveneens kritisch kijken naar de impact van hun functioneren op natuur en milieu en zelf zorgen voor een duurzame en groene aankleding van bedrijf en terrein, en transport zo duurzaam mogelijk inrichten etc. Daarbij worden door de gemeente ook heldere criteria en richtlijnen gebruikt, waaronder de Sustainable Development Goals, een instrument dat ook door andere gemeenten en organisaties wordt gebruikt en dus beproefd en erkend is.

... met een duurzame nieuwe maakindustrie...

Weert is van oudsher een industriestad. Op dat DNA borduren we voort in 2030. De gemeente ontwikkelt zich tot een **dynamisch, duurzaam makerscentrum** waar naast oude ook nieuwe ambachten in een hedendaagse circulaire economie een plek vinden. Ze produceert op grote en op kleine schaal. Er is ruimte voor de traditionele, bekende maakindustrie, maar ook de nieuwe die zich beroept op andere methoden en technieken, materialen en technologieën. Wat dat laatste betreft zijn er gedeelde technologische voorzieningen en dienstverlening voor starters en scale-ups in Weert (denk bijvoorbeeld aan een machinepark dat meerdere bedrijven gebruiken en onderhouden, gedeelde logistieke ondersteuning, pools voor ondersteunende beroepen, ervaren groei-coaches voor jonge makers, gedeelde vitrines en verkoopkanalen etc.). Zo wordt de maakindustrie heel tastbaar. Je kunt er zelf in de keuken kijken, mee ontwerpen en ontwikkelen.

De innovatieve spelers in de bouwinnovatie schaalden op richting 2030 en trokken weer nieuwe spelers in hun kielzog aan. De laatsten werken bovendien nauw samen met kennisspelers uit de regio en verdienen hun geld met nieuwe business-modellen. In de circulaire economie wordt er circulair gebouwd, worden materiaalstromen gesloten, gaat het over nieuwe productieprocessen, het winnen van nieuwe grondstoffen uit oude (neem bijvoorbeeld plastic korrels uit plastic afval, die als grondstof dienen voor de bijvoorbeeld de basischemie). In zo'n systeem ontstaan er tal van nieuwe connecties tussen bedrijven en organisaties, verspreid over de hele regio.

... met een duurzame, multifunctionele, lokaal georiënteerde landbouw...

Landbouw is eveneens van oudsher in Weert aanwezig en zal ook gaan verduurzamen. Anno 2030 is ze er nog steeds, maar produceren tal van spelers meer lokaal, zodat Weertenaren voor een aanzienlijk deel van hun voeding kunnen genieten van producten van eigen bodem. Dat doen de agrarische ondernemers bovendien op een slimme manier. De precisielandbouw heeft de landbouw kennisintensief gemaakt, wat de duurzaamheid ervan ten goede is gekomen. Denk aan de inzet van big data om oogsten te optimaliseren en maximaal rekening te houden met klimatologische omstandigheden, om ketens te monitoren, zelfs de consument later in de keten op maat te bedienen, en voor de individuele consument op bestelling te telen en oogsten. Dankzij talrijke proefprojecten met geijkte kennisspelers in de regio is Weert in staat deze **duurzame landbouwtransitie** op gang te houden.

Landbouw staat in Weert niet op zichzelf. De landbouwbedrijven werken samen met omliggende gemeenten. Ze halen de nodige kennis uit de regio, uit het foodcluster. Zo is Egg Valley al jaren een toonbeeld van hoe je als regio een wezenlijke bijdrage aan de broodnodige eiwittransitie kunt leveren (We zijn met te veel mensen op deze planeet om onze eiwitten enkel uit vleesconsumptie te halen).

Landbouw levert dus voedsel, maar ook materialen, energie (al dan niet uit reststromen) en kennis in nauwe samenwerking met inwoners en ondernemers uit Weert. Dit gebeurde in 2020 reeds op kleine schaal. In 2030 heeft het succes ervan tot flinke groei geleid. High-tech en low-tech zijn nauw verweven en alomtegenwoordig: van drone-gestuurde precisielandbouw tot plukbossen. Ieder kent zijn

buur/boer, de lokale week- of wijkmarkt bloeit weer op en kinderen weten waar hun melk en brood vandaan komen. Duurzaam, maar ook verbindend en gezellig!

... als snel en flexibel platform in de regio ...

Gelet op bovenstaande ambities vormt Weert een onmisbare schakel in de regio over de landsgrenzen heen. De gemeente is metaforisch gesproken een **innovatief, snel en flexibel platform**. Het is goed ontsloten, centraal in de regio, en dit niet alleen op het vlak van openbaar vervoer, automobilititeit of vrachtverkeer over de weg, maar eveneens over het water, het spoor en door de lucht. Het gaat daarnaast over ondergronds transport en over fietsssnelwegen en luchtverkeer in nieuwe vormen. Denk ook aan de brede waaier van duurzame mobiliteitsverbindingen, met een sterke focus op fietsen en wandelen (cf. unieke infrastructuur daaraan gekoppeld) alsook elektrisch vervoer.

In **de nieuwe economie** werken mensen niet langer 40 jaar voor eenzelfde werkgever. Velen hebben meerdere banen tegelijk of na elkaar, werken zelfstandiger, wisselen vaker etc. Het nieuwe werken vereist - ook bij traditionelere spelers - een andere werkinfrastructuur en bijbehorende dienstverlening, ook op de schaal van Weert. Er is in 2030 een groter, gevarieerd en aantrekkelijk aanbod van flexibele (woon)werkplekken en andere deelinfrastructuur, vaak te midden van weelderig groen. Juist die combinatie in samenhang met goede verbindingen maakt Weert extra aantrekkelijk om te wonen en te werken. De standaard werkweek heeft plaatsgemaakt voor meer flexibele formules, waarbij in vele branches het recept van de 5-daagse werkweek op kantoor al lang heeft plaats gemaakt voor een mengvorm van werktijd op verschillende werklocaties. In sommige gevallen is 'het (hoofd)kantoor' zelfs helemaal verdwenen. Mensen gaan dan in eigen huis of gemeente werken op plekken die daar goed voor zijn ingericht. Er zijn in Weert al diverse plug-and-play voorzieningen aanwezig voor instapklare, flexibele satellietvestigingen (van kantoren tot en met mobiele labs of fabrieken) voor zowel kort als langdurig gebruik.

Trouw aan de filosofie van het Europa van de regio's heeft Weert bovendien pro-actief het initiatief genomen om een aantal barrières voor wonen en werken over de nabije landsgrenzen heen te slechten, en dit eenvoudiger en aantrekkelijker weten te maken.

...waar samenwerking troef is ...

Vroeger zorgde het bedrijf of de overheid voor je. Anno 2030 zorgen we weer meer voor elkaar en zorgen overheden - ook de gemeentelijke - voor de ondersteuning hiervan. Uiteraard zijn er nog tal van vraagstukken waarvoor de gemeente grotendeels aan de lat staat (waaronder het verschaffen van een vangnet voor de kwetsbaren in de samenleving, maar ook het kritisch screenen van nieuwe bedrijven, de toegankelijkheid tot informatie en cultuur, het mee vormgeven van regionale samenwerking etc.). Weert wordt in 2030 mede vormgegeven door **burgerkracht** en ook door **samenwerking** met maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Inwoners, instellingen en bedrijven krijgen het vertrouwen om zelf initiatieven te nemen, bijvoorbeeld op het vlak van zorg, groenonderhoud maar ook voor gezellige en culturele activiteiten.

De gemeentelijke overheid daagt de doeners uit, betreft ze (pro-)actief bij het zoeken naar oplossingen voor gedeelde uitdagingen (bijv. In de rol van de technologie in facilitering ouderenzorg of het opzetten van duurzame energie-initiatieven). Het **Weerter stadslab** is te midden van dit alles uitgegroeid tot een innovatief en verbindend platform in geheel Weert.

Samen met o.a. ondernemers, onderwijsprofessionals en mensen uit de culturele sector zoekt de gemeente - daar waar het kansrijk is - gericht **de samenwerking met de regio** op. Weert is in breed regionaal verband een belangrijke netwerkstad geworden. Het is geen samenwerking als doel op zich, maar betreft vaak gerichte innovatietrajecten, het opzetten van nieuwe business-cases, gezamenlijk voorzien van een sterk regionaal woningaanbod, gezamenlijk investeren in gedeelde infrastructuur of het uitwisselen van waardevolle kennis. Weert is een netwerkstad geworden, die voor de verschillende ambities steeds de passende regionale samenwerking opzoekt.

Heel wat nieuwe technologische ontwikkelingen maakten hun opmars de afgelopen jaren, op het vlak van bijv. kunstmatige intelligentie, virtual en augmented reality, de inzet van big data etc. De gemeente heeft deze ontwikkelingen vooral gewogen tegen de achtergrond van maatschappelijke behoeften. Denk bijvoorbeeld aan gecentraliseerde en gespreide dienstverlening die hand in hand kunnen gaan, mede dankzij digitalisering. Onze leefomgeving is slimmer geworden, we weten wie behoefte heeft aan zorg, aan openbaar vervoer, waar energietekorten zijn, waar parameters in het rioolwater aangeven dat er weer een griep epidemie op komst is.

Tot slot

Met deze visie gaan we voor een groene woonstad waarin we oog hebben voor elkaar. Ook in 2030 hebben we als Weert veel te bieden, voor iedereen. Het aanbod van woonmilieus en voorzieningen gaat met de tijd mee. Onze economische en sociale structuur zal verduurzamen, met oog voor mens, economie en milieu. Wij zetten de schouders onder de klimaatopgave en energietransitie. We trekken het groen door in de bebouwde omgeving, we worden een unieke natuurinclusieve stad. We trekken daarbij daadkrachtig op met de regio, wij zijn straks in 2030 ook een belangrijke regio in Europa.

We behouden en versterken wat goed is, en vernieuwen waar het in de visie past en nodig is. We doen dat niet alleen, maar samen.

In Weert kan het.

Bijlage I: Analyse en onderbouwing

A. Weert anno 2020: analyse 'DNA' en ontwikkelingspotentie Weert

B. Toekomstige veranderingen die op Weert (kunnen) afkomen

A. Weert anno 2020

Het is belangrijk dat de visie voortbouwt op de krachten en uitdagingen van het huidige Weert. Die beschrijven we beknopt in deze bijlage. Voorliggende inhoud is overigens gebaseerd op talrijke rapporten en statistieken die we (in deze versie) voor de overzichtelijkheid niet hebben vermeld. Ook zijn de uitkomsten van het DNA-onderzoek voor citymarketing opgenomen in de analyse.

even terugblikken

Al sinds de prehistorie is de Weerter omgeving bewoond door mensen. Het betrof toen kleine agrarische woongemeenschappen die zich vestigden op een droog stuk hoger gelegen land of *waard*, te midden van een moerassige en uitgestrekte Peel. De start van de 'officiële' historie van Weert is pas veel later, in 1062. Toen kreeg Weert de naam *Wertha*.

Er volgde een geschiedenis met als kopstukken de Heren van Horne. Onder hun bescherming beleefde Weert tussen 1450 en 1550 haar eigen Gouden Eeuw. Ze lieten Weert de kastelen De Aldenborgh en Nijenborgh na, gaven de plek een stedelijk aanzien met marktrechten en brachten de lakennijverheid naar Weert. De onthoofding van de bekende Weerter inwoner Philips van Horne op de Grote Markt in Brussel in 1568 markeerde het abrupte einde van de middeleeuwse Weerter bloeiperiode.

Het wegvallen van de bescherming van de Heren van Horne, in combinatie met de oorlogen die de Weerter contreien daarna teisterden, duwde de gemeente in een lange periode van diepe armoede. Het is pas met de komst van de Zuid-Willemsvaart en de IJzeren Rijn in de 19de eeuw dat Weert zich uit de isolatie weet te werken. Samen met de nieuwe ontsluitingen kwam er een scheepswerf, de drukkerij Smeets en enkele lakenweverijen, kousenfabrieken en hoedenfabrieken. Met het herwonnen zelfvertrouwen verhoogden de Weertenaren de toren van hun Sint-Martinuskerk tot meer dan 100 meter.

Maar Weert was nog steeds eerder een dorp met veel laagbouw dan een bloeiende stad. Het Weerter herstel kwam slechts traag op gang. Het duurde nog tot het begin van de 20ste eeuw en vooral tot na de Eerste Wereldoorlog voordat de industrialisatie zich ook in Weert volledig ontplooidde. De oprichtingen van onder andere een gasfabriek, meelfabriek, enkele metaalverwerkende bedrijven, een luciferfabriek, tricotagefabriek, betonfabrieken, textielfabrieken, brouwerijen, een spoorlijn naar Eindhoven zetten de gemeente terug op de economische kaart.

De gemeente bleef de jaren die daarop volgden sociaal-economisch groeien en het centrum ontwikkelde zich tot een middelgrote stad met de daarbij behorende voorzieningen. Ook bestuurlijk kende de gemeente aanwas, met in 1998 de aansluiting van Stramproy. Met de geboorte van baby Jaylinn in 2019 haalde Weert voor het eerst de mijlpaal van 50.000 inwoners.

Weert anno 2020 in een notendop

Mocht je Weert nog niet zo goed kennen ...

Anno 2020 bevindt de gemeente Weert zich in het uiterste westen van Limburg (Midden-Limburg), aan zowel de Belgisch-Nederlandse landsgrens als aan de Limburgse-Noordbrabantse provinciegrens. Het mag Nederweert, Leudal, Cranendonck (NB), Bocholt (B), Bree (B) en Kinrooi (B) tot haar buurgemeenten rekenen. Zelf bestaat de gemeente uit 6 kernen: Weert, Stramproy, Altweeterheide, Laar, Tungelroy en Swartbroek. Weert heeft een compact centrum met weinig hoogbouw. Tevens zijn er randwijken te vinden en in het buitengebied liggen enkele kernen met een dorps karakter.

Met zo'n 50.000 inwoners mag Weert zich rekenen tot de middelgrote gemeenten in Nederland. Weert heeft een centrumfunctie in de regio en een verzorgingsgebied van ongeveer 150.000 mensen. De gemeente heeft bijvoorbeeld voorzieningen als een station, PDV-locatie, ziekenhuis, theater en winkels.

Op basis van statistieken zou je Weert als een vrij gemiddelde Nederlandse gemeente kunnen bestempelen. Omtrent type huishoudens, achtergronden bevolking, arbeidsdeelname, aantal bijstandsuitkeringen, jeugdhulp, verspreiding leerlingen voorgezet onderwijs, misdrijven per 1.000 inwoners, etc. scoort Weert steeds net boven en af en toe net onder de nationale gemiddelden. Overigens, dat Weert zo gemiddeld scoort op veel vlakken wil niet zeggen dat er geen grote contrasten kunnen bestaan. Grotere afwijkingen vinden we bijvoorbeeld in de leeftijdsopbouw van de bevolking: Weert kent relatief veel ouderen ten opzichte van het landelijk gemiddelde (relatief minder ten opzichte van het Limburgse gemiddelde). Daarnaast zien we dat het aandeel leegstand in detailhandel in de gemeente 17,0% bedraagt, in vergelijking met 7,2% gemiddeld in Nederland. De Weerter woningen zijn over het algemeen ook iets groter, van een recenter bouwjaar. Er zijn meer eengezinswoningen en meer koophuizen in vergelijking met het nationale gemiddelde.

Weert wordt vooral als een groene, sociale, goed bereikbare stad met een rijke geschiedenis ervaren. Ze positioneert zich vooral als woon-werkgemeente in het groen, met voldoende voorzieningen (denk aan sport, zorg, scholing, winkels, cultuur etc.), hetgeen een hoge kwaliteit van leven met zich meebrengt. En daar zijn de inwoners best tevreden over. Weert heeft ook nog de potentie om te groeien.

Qua algemene voorzieningen is Weert rijkelijk bedeed. Je vindt er in zowat elke wijk een basisschool of brede school. Het voorgezet onderwijs is met vier scholen ook goed vertegenwoordigd. In de omliggende steden (Eindhoven, Maastricht, Venlo...) vindt men vlot de weg naar diverse academische en professionele onderwijsinstellingen. Weert heeft een eigen regionaal ziekenhuis (St. Jans Gasthuis) en diverse andere zorginstellingen en bezit relatief veel sportaccommodaties en recreatiegebieden (bijv. ijzeren Man).

Mensen maken Weert. De meeste Weertenaren zijn onderling sterk verbonden. Het sociaal weefsel is er relatief sterk. Weertenaren zijn mensen die van aanpakken weten. Er zit een ondernemersmentaliteit in de Weerter samenleving. Het verenigingsleven is goed vertegenwoordigd, denk bijvoorbeeld aan de sportverenigingen (voetbal, tennis, volleybal, handbal etc.). Deze vernieuwen zich ook. Tegelijkertijd zie je een lichte terugloop bij ouderenverenigingen (ondanks een toename van de vergrijzing in Weert). Een aandachtspunt is overigens wel dat het moeilijker wordt om vrijwilligers te vinden die deze verenigingen draaiende houden.

Ook in Weert zijn er aandachtspunten op sociaal-cultureel vlak. Zonder volledig te willen zijn lichten we er een aantal uit. In Weert is er net als in andere middelgrote steden sprake van eenzaamheid bij mensen, in het bijzonder bij ouderen. Ongeveer 7% van de Weertenaren voelt zich zeer eenzaam. Middels onderzoek via de GGD probeert de gemeente inzicht te krijgen in de eenzaamheid onder de bevolking (naast ook andere aspecten gerelateerd aan gezondheid en leefstijl). Er wordt hard aan gewerkt om eenzaamheid te bestrijden door bijvoorbeeld ontmoetingen en maaltijden te organiseren, netwerking te stimuleren, extra oog voor dementerende mensen te hebben, en ook deel te nemen aan diverse lopende initiatieven en programma's. Zeker in de huidige COVID19-tijd zal de eenzaamheid nog toenemen.

Tevens kent Weert inwoners die buiten de boot vallen, de meest kwetsbare mensen in de samenleving. Voor hen is er een vangnet. Weert kent daarin een eigen vernieuwende aanpak, de zogeheten flexibele maatschappelijke opvang. Geen centrale opvang voor mensen zonder een dak boven hun hoofd, maar gespreide opvang en een warme ontvangst.

En zo zijn er ook kwetsbare jongeren in Weert; jongeren die vroegtijdig de school verlaten, zonder werk en/of woning zitten, weinig perspectief hebben, en sommige van hen kunnen vatbaar zijn voor het inslaan van het criminele pad. Nu scoort Weert best heel goed op haar lage percentage schooluitval, mede omwille van grote inspanningen van school en overheid. Ook worden jongeren geïnspireerd en aangemoedigd wat van hun leven te maken door diverse terugkerende initiatieven de Beroependag. Voor die jongeren die dan toch door de mazen van het net vallen, is extra ondersteuning voorzien.

Wat armoede betreft liggen de Weerter cijfers weliswaar onder het landelijk gemiddelde, wat niet wegneemt dat er toch mensen in armoede leven. Ook hier worden diverse initiatieven en vangnetten voorzien, zoals een lokaal noodhulploket, uitbreiding van naschoolse opvang voor alle kinderen, een kledingdag en projecten. Daarnaast wordt er ook sterk ingezet op preventie.

Weert kent een rijke geschiedenis met vele tradities. Dat is vandaag nog steeds te proeven in de stad, onder meer door de aanwezigheid van relatief veel cultuurhistorische monumenten binnen en buiten het centrum. De gemeente bezit enkele spraakmakende culturele voorzieningen die ook bezocht worden door mensen uit omliggende gemeenten. Als je aan de Weertenaren en/of bezoekers vraagt wat Weert nu zo typeert, verwacht dan antwoorden als: Weerter vlaai en Antje van de statie, het Weerter dialect, Bospop, de kermis, carnaval, de paarden en het rijke verenigingsleven. Er is een goede culturele basisinfrastructuur waarin zowel amateurkunsten als professionele kunsten zijn vertegenwoordigd en er is ruimte voor culturele innovatie en ontwikkeling. Jongeren hebben daar een belangrijke rol in: ze experimenteren met vernieuwing in urban art, andere kunstvormen, muziek en evenementen. De komende tijd wordt er gewerkt aan verankering van nieuwe innovatieve initiatieven.

Een andere troef van de gemeente is de groen-blauwe omgeving. Weert is letterlijk een stad omsingeld door groen waarin verspreid de andere kleinere kernen liggen. Het grensoverschrijdende natuurpark Kempen-Broek, de Boshoverheide of het Weerterbos zijn maar enkele van de grote groene en blauwe vlekken op de Weerter landkaart. Het unieke landschap, met een grote diversiteit aan fauna en flora, viel hiervoor al meermaals in de prijzen.

Weert is een aantrekkelijke gemeente om te recreëren of meerdere dagen te verblijven in een toeristische accommodatie, onder andere door de mogelijkheden die de omliggende natuur en het aantrekkelijke stadscentrum bieden.

De grensligging maakt dat Weert zich op verschillende regio's en steden oriënteert met als belangrijkste oriëntatie die richting Eindhoven. Binnen een straal van ongeveer 50 kilometer bevinden zich nog enkele belangrijke (internationale) steden zoals Venlo, Roermond, Sittard-Geleen, Genk (B), Hasselt (B) en Lommel (B). Weert is goed verbonden met deze regio's en steden dankzij onder andere de A2, enkele provinciale wegen, de Zuid-Willemsvaart, intercity-verbindingen (Eindhoven, Utrecht, Maastricht, Roermond, Amsterdam...), enkele regionale en lokale buslijnen en fietsnetwerken. Met de luchthavens van Eindhoven en Kempen in de nabijheid, is Weert zelfs via de lucht bereikbaar. Weert maakt bovendien deel uit van Keyport, de ELAt-regio, het samenwerkingsverband 'Samenwerking in Midden-Limburg' en heeft diverse kenniscampussen binnen handbereik (kennis inzake voeding- en landbouwkennis bij Greenport campus in Venlo, duurzame basischemie in Sittard-Geleen op de Chemelot-campus, kennis over digitalisering bij de Campus in Heerlen en gezondheidskennis op de Health-campus in Maastricht). Tot slot, Weert ligt nabij Brainport, een regio met veel potentie, ook voor Weert.

De regionale centrumpositie in combinatie met een goede ontsluiting en vele mogelijke vestigingsplaatsen komen de Weerter economie ten goede. Weert heeft een sterk vestigingsklimaat voor bedrijven en dat zijn er in totaal zo'n 4.400. Al die Weerter bedrijven zorgen voor een kleine 25.000 banen. De helft van die banen wordt geleverd door de drie topsectoren van Weert: industrie (kent wel een terugval), groot- en detailhandel (groei) en zorg- en welzijn (groei). Ook de land- en tuinbouw hebben in Weert een belangrijke functie, als voedselproducent en als beheerder van het buitengebied. Weert heeft een werkelijk beschikbare beroepsbevolking van 25.500 personen, waarvan zo'n 37% in een andere gemeente werkt.

B. Toekomstige veranderingen die op Weert (kunnen) afkomen

Met de Strategische Visie voor Weert willen we systematisch inspelen op toekomstige veranderingen die de komende 10 jaar op Weert en de regio kunnen afkomen.

De wereld staat niet stil, er komen bovendien heel wat ontwikkelingen op Weert af: demografische, sociaal-culturele, economische, ecologische en technologische veranderingen. Deze brengen kansen met zich mee en helaas ook bedreigingen. In een *toekomstbestendige* visie geef je aan hoe je op deze veranderingen gaat anticiperen. In deze bijlage schetsen we kort de belangrijkste ontwikkelingen die we meegewogen hebben in het ontwerp van de visie. Deze ontwikkelingen zijn voor een groot deel zeker geen ver-van-mijn-bed show. Er wordt voor een deel al op deze ontwikkelingen in Weert geanticipeerd, kansen worden aangegrepen, bedreigingen worden zo goed als mogelijk tegengegaan. Oftewel, de toekomst is al een stukje onder ons in Weert.

Demografische veranderingen

De komende 10 jaar zal de vergrijzing doorzetten, niet alleen in Weert maar in heel Nederland. Mensen leven langer, geboortecijfers zijn laag, dus we zouden tegen 2030 wel met een **dubbele vergrijzing** te maken kunnen krijgen. Dit heeft meerdere gevolgen. Sommige ouderen zijn langer fit en doen langer actief mee in de samenleving. Tegelijkertijd hebben ouderen mogelijk meer en langer zorg nodig in de toekomst en zal er dus mogelijk ook vaker en uitgebreider een beroep op zorg-(gerelateerde) voorzieningen gedaan worden. Ook zal er voor deze groep voldoende (en betaalbare) huisvesting nodig zijn. Ook raakt het vraagstuk van de vergrijzing aan de dynamiek op de arbeidsmarkt, voorzieningen in algemene zin. Gelet op de huidige leeftijdsopbouw van de Weertse bevolking verdient het vraagstuk van de vergrijzing veel aandacht.

De Nederlandse samenleving wordt meer en meer een **smeltkroes** van mensen van verschillende afkomst, mede gevoed door migratiestromen (waaronder ook die van arbeidsmigranten en kenniswerkers). Dit geldt ook voor Weert. Gelet op de dynamiek in de regio (zie bijvoorbeeld de demografische druk in Eindhoven) is dit een punt van aandacht. De verwachting is dat als er een toenemende woningnood in bijvoorbeeld Eindhoven optreedt (nu reeds het geval), mensen noodgedwongen naar omliggende gemeenten als Weert zullen trekken. Weert heeft heel wat pluspunten en zou dus nieuwe jonge mensen kunnen aantrekken (ook gelet op huidige inbreidingsplannen). Ook heeft de gemeente de ambitie om ruimte te maken voor de groei van het aantal inwoners. Dit alles zal gevolgen hebben voor de bevolkingsamenstelling van Weert; die wordt wellicht een stuk diverser, en mogelijk ook relatief jonger. Ook **nieuwe vormen van huishoudens** (nieuw samengestelde gezinnen, multi-generationale huishoudens, co-housinggroepen etc.) zullen net als elders sterker vertegenwoordigd zijn in Weert.

Sociaal-culturele veranderingen

Hadden we jaren geleden nog een verzuilde samenleving, vandaag zien we dat er **nieuwe netwerken** ontstaan en mensen niet van één maar van meerdere netwerken 'lid' zijn, vaak overigens nog voor een kortere of bepaalde duur. Die dynamiek zal in de toekomst niet anders zijn. Er is al veel netwerking in Weert, mensen nemen gemakkelijk samen initiatief om dingen te doen. Voor wie - ook de overheid - mensen wil mobiliseren om in actie te komen, kan het inzetten van deze netwerken zeker behulpzaam zijn, ook naar de toekomst toe. Mensen organiseren zich bovendien ook mede dankzij ICT sneller, gemakkelijker en ook anders.

Helaas is ook zichtbaar dat er tegelijkertijd **nieuwe scheidslijnen** in de samenleving ontstaan, op vlak van sociaal-economische status, maar ook bijvoorbeeld op basis van de digitale geletterdheid van mensen. Mensen leven op verschillende snelheden. Niet iedereen komt makkelijk mee. Velen onder hen krijgen te maken met een **toenemend gevoel van eenzaamheid**. Door al die scheidslijnen zien we ook dat de contrasten groter worden en er helaas ook meer polarisatie tussen groepen kan ontstaan. In sommige gevallen kan dat ook escalerend werken, met veel **sociale en politieke onrust** tot gevolg. Kennisgebrek, het onvermogen om de snelheid en complexiteit van de samenleving en haar uitdagingen voldoende goed te doorgronden of bij te benen, zet in toenemende mate wetenschap en waarheid onder druk, waardoor de vatbaarheid voor nieuwe pseudo-waarheden wordt vergroot. In Weert is er altijd veel oog voor de medemens geweest en is er sprake van een sterk sociaal weefsel. Belangrijk is deze kracht de komende jaren te behouden, te behoeden en te versterken.

Verder zien we dat (een groep) mensen (en ook organisaties en bedrijven) in toenemende mate oog hebben voor de **gezondheid van mensen**. Dan gaat het niet alleen over het fysieke welzijn maar ook de mentale gezondheid. Mensen zijn kritischer op voeding, hebben behoefte aan sportvoorzieningen (binnen en buiten), rust en bezinning, zich opnieuw opladen etc. Echter, die aandacht voor gezondheid hebben zeker niet alle Weertenaren. Tegelijkertijd nemen bij anderen ook de levensstijlziekten toe. Dus ook scheidslijnen tussen gezonde en minder gezonde mensen worden zichtbaarder. In de zorg zelf zien we tegelijkertijd een kanteling naar meer preventieve zorg: voorkomen dat je fysiek of mentaal ziek wordt, zodat je bovendien ook maatschappelijke kosten uitspaart. Al deze gezondheidsgerelateerde patronen leiden tot behoeften, ook van Weertenaren, op weg naar 2030. Denk aan behoeften op het vlak van (preventieve) zorg, sport, ontspanning, werkplek, voorlichting richting kinderen, etc.

Veranderingen op het vlak van natuur en milieu

Bij groeiende groepen en bedrijven in de samenleving neemt het **milieubewustzijn toe**, getuige onder meer de deelname van jong en oud aan klimaatmarsen, de opkomst van deelsystemen en het aanschaffen van zonnepanelen. Mensen gaan bewuster om met voeding, energie, transport, bouwen, verbouwen en inrichten van hun woning. Deze tendens kan ook geprojecteerd worden op de verduurzamingsgolf die gaande is (zie later). Verduurzaming gaat overigens niet alleen over milieubewustzijn, ook over het sociale bewustzijn. Er zijn diverse stimulerende maatregelen voor mensen om duurzaam te kopen. De vrees bij sommigen is echter dat afhankelijk van het type maatregelen deze ook een verdere tweedeling in de samenleving in de hand zouden kunnen werken. Ze zijn niet voor iedereen toegankelijk, economisch of technisch haalbaar. Brede bereikbaarheid van duurzame energie vraagt daarom extra aandacht.

Mensen **waarden** in toenemende mate de **natuur**. Zeker in COVID 19-tijd hebben we met z'n allen de natuur herontdekt. Natuur is meer dan enkel groen, het is ook biodiversiteit (soortenrijkdom flora en fauna) en de kwaliteit van ecosystemen (combinatie van en interacties tussen soorten). Door niet alleen het buitengebied maar juist ook het verstedelijkt gebied van Weert op een slimme manier groener in te richten krijg je een natuurinclusieve stad. Natuur gebruik je dan als ordenend principe. Groen dient immers meerdere doelen. Het heeft een positieve invloed op onze mentale en fysieke gezondheid (en bespaart dus ook kosten in de zorg), het helpt bij het 'klimaatproof' (klimaatadaptief) maken van onze leefomgeving (zeker versteende oppervlakten vragen hierom). Groen stimuleert ontmoeting en bevordert de sociale cohesie. Het versterkt bovendien het imago en de aantrekkelijkheid van steden. Dit zijn meerwaarden van groen die inmiddels ook door experts zijn onderbouwd. We zien nu om ons heen dat grotere steden op natuurinclusieve inrichting inzetten. Met de huidige troeven (ook op vlak van

biodiversiteit) zou Weert ook op deze kar kunnen springen, wat haar zeer aantrekkelijk zou kunnen maken in de regio.

Om de opwarming van de aarde een halt toe te roepen zijn veel steden en gemeenten - naast het werken aan vergroening en versterking van hun ecosystemen - bezig met het heroverwegen van de **eigen energiehuishouding**. Er is grote behoefte aan hernieuwbare energiebronnen (zoals bijvoorbeeld wind, zon en geothermie) en opslagcapaciteit. Ook wordt er hard gewerkt aan het aanpassen van de energievraag en dus ook het consumptiegedrag van mensen, bedrijven en organisaties (denk aan meer isoleren, minder consumeren etc). De energietransitie is anno 2020 geen keuze maar een must geworden, zeker in Nederland. Ook in Weert wordt er de komende jaren werk gemaakt van deze transitie. Niet enkel op gemeentelijke maar ook op regionale schaal (bijvoorbeeld in het kader van de regionale energiestrategie).

Het energievraagstuk hangt nauw samen met het **klimaatvraagstuk**. Het klimaat verandert, en dat zal de komende decennia sterker voelbaar zijn. We verwachten meer hitte- en waterpieken, net als stormen, die ook in Weert letterlijk opgevangen dienen te worden. Dat heeft gevolgen voor de wijze waarop we de gemeente ruimtelijk inrichten, hoe we met de natuur omgaan, etc.

Economische veranderingen

Het economische landschap verandert. Heel wat sectoren (landbouw, industrie, mobiliteit etc.) denken na over hun continuïteit en de noodzaak van verduurzaming van hun bedrijfsvoering. Grondstoffen raken op, bodem-, lucht- en waterkwaliteit mogen niet verder achteruitgaan, de soortenrijkdom (biodiversiteit) verdient aandacht en verbetering, ook de ruimtelijke kwaliteit mag niet verder onder druk komen te staan. In het licht van deze talrijke en complexe uitdagingen gaan stemmen op om meer zelfvoorzienend te worden, om niet té afhankelijk te worden van internationale spelers. Al met al zien we, mede aangemoedigd door de (inter)nationale overheid dat er een kanteling richting een meer duurzame economie gaande is.

Duurzaamheid gaat over de gezonde balans tussen het economisch, ecologisch en sociaal functioneren van een bedrijf (of een organisatie, een wijk, een samenleving). Organisaties communiceren daar via duurzaamheidsverslaglegging over, en zo maken zij transparant hoe ze functioneren. Op Weerter bodem zijn er al organisaties heel bewust met duurzaam ondernemen bezig.

De verwachting is dat deze tendens van verduurzaming over een periode van 10 jaar verder zal doorzetten en aan kracht zal winnen. Daarbij geholpen door landelijke regelgeving als de Klimaatwet en het Klimaatakkoord, die bindende afspraken bevatten over de reductie van CO₂-uitstoot in 2050. Los van het feit dat we niet anders kunnen - vraagstukken als de grondstoffenschaarste en de klimaatverandering dwingen ons hiertoe - scheidt het ook enorme kansen. In Weert zien we vandaag reeds signalen van deze tendens. Weertenaren die duurzaamheidsbewust zijn (en dat bijvoorbeeld ook inbrachten tijdens de brede bevraging), bedrijven die met knappe duurzame producten, diensten en/of bedrijfsvoering bezig zijn, en daarnaast de wens en passie uiten om hiermee verder te gaan.

In het kader van die verduurzaming zie je dat bedrijven meer en meer lokaal en regionaal materiaalketens trachten te sluiten. De afvalstof van het ene bedrijf is de grondstof voor het andere. Of de restwarmte van het ene bedrijf is de warmtebron voor een woonwijk, etc. Dat noemen we **circulaire economie**. De circulaire economie en energietransitie liggen daarmee in elkaars verlengde. Ook binnen en buiten Weert is deze transitie gaande. Bedrijven (maar ook overheden en andere maatschappelijke organisaties) werken steeds vaker samen om die kringlopen te sluiten. Dit is niet alleen ecologisch,

maar ook economisch gezien een mooie vorm van waardecreatie. Bovendien levert deze manier van regionaal en lokaal werken ook tal van nieuwe banen op voor heel wat verschillende profielen en opleidingsniveaus (en ook niet-opgeleiden). Deze brede transitie raakt dus ook Weert en zal voor de komende jaren heel wat kansen met zich meebrengen.

Denk bijvoorbeeld aan het sluiten van de lokale ketens voor de landbouw, in de maakindustrie, de opkomst van de nieuwe maakindustrie ook in Weert, maar ook de wijze waarop we wijken, schoolpleinen, de binnenstad etc. inrichten en van activiteiten voorzien. Er is bovendien al aardig wat bedrijvigheid die vanuit dit circulaire principe aan de slag is.

Weert kent ook flink wat landbouwbedrijvigheid. De landbouw in algemene zin ziet ook kansen in de mogelijkheden die de circulaire transitie schept. Er is toenemende aandacht voor lokale productie, waardoor de landbouw mogelijk weer meer gaat leven in de Weerter samenleving. Inwoners genieten dan van lokale producten (thuis of in een restaurant). Er liggen ook kansen voor het combineren van functies (wat voor een deel in Weert al gebeurt). Denk daarbij aan woonruimtes, werkplekken, en het beheren van het landschap, etc.

Wat de maakindustrie betreft gaat het niet alleen om de verduurzaming van de klassieke vorm maar ook **de opkomst van de nieuwe maakindustrie**: door middel van lasersnijden, 3D-printen en andere recent in ontwikkeling zijnde productietechnologieën verandert de wijze waarop we dingen maken, produceren en repareren. Dit kunnen heel eenvoudige producten zijn, maar ook complexe systemen of zelfs gebouwen. Daar is in de toekomst wellicht meer maatwerk dan massaproductie voor nodig. In sommige gevallen kunnen ook individuen voor elkaar krijgen waar vroeger hele fabrieken nodig voor waren. Bovendien is de belofte dat deze manier van produceren zuiniger is in termen van gebruikte materialen, water en energie.

Laten we daarnaast ook niet vergeten dat '**het werken**', hoe dan ook, gaat veranderen in de toekomst. De COVID-19-pandemie bracht dit proces reeds in versnelling. Het is straks het nieuwe normaal dat bepaalde beroepsgroepen minder op kantoor of hun werkplek zullen zijn en meer thuis of op co-working plekken in Weert zullen werken. Afstanden worden kleiner, niet alleen op de arbeidsmarkt, maar ook door het (online) onderwijs. Ook de online-wereld zelf zal vernieuwing kennen. Het zal meer zijn dan een online vergadering zoals we dat anno 2020 gewend zijn, soms uren achter elkaar. Virtual en augmented reality-technologie maken het mogelijk om een vergadering of werkproces te organiseren binnen een gedeelde 3D-beleving, alsof het de fysieke werkelijkheid betreft. Het hele lichaam, de hele geest en identiteit (met alle verschillen) zullen wellicht een grotere rol spelen. Ook ligt het in de lijn der verwachting dat heel wat mensen meerdere activiteiten (en banen) zullen combineren, vanuit een zucht naar flexibiliteit, bredere maatschappelijke betrokkenheid, meer zelfbeschikking, etc. Voor sommigen zal het een wens zijn, voor anderen zal het misschien niet anders kunnen. Ook dat is een mogelijke realiteit waar we oog voor dienen te hebben.

Een veel gehoorde wens van de Weertenaren (tijdens de brede bevraging) is een grotere verscheidenheid aan winkels in Weert (met name in het centrum) aan te treffen. Tegelijkertijd mogen we niet uit het oog verliezen dat de **retailsector** behoorlijk aan het transformeren is (denk aan de toename van online shoppen). De leegstand getuigt hiervan en wordt bovendien nog eens versterkt door de impact van de COVID19-pandemie. Experts verwachten dan ook dat in de toekomst in stedelijke centra netto minder winkels aanwezig zullen zijn en centra compacter van karakter zullen zijn. Centra krijgen dan wellicht meer de invulling van belevingscentra. Handelsruimtes transformeren hierbij naar plekken waar je nieuwe diensten en producten kunt beleven (maar door levering aan huis krijg je het pas echt in handen). Ook zijn er heel wat andere nieuwe formules denkbaar zoals nieuwe

horecaconcepten, huiskamers voor alle inwoners die multifunctioneel van karakter zijn, nieuwe uitgaansformules die het centrum op een andere wijze dan in 2020 heel levendig kunnen houden, meerdere activiteiten onder één dak. Maar niet te vergeten zal veel afhangen van een herwaardering van de publieke en semi-publieke ruimte.

Andere integrale veranderingen

Het is meer dan waarschijnlijk dat de **regio's in Europa** vanuit beleids- en sturingsoogpunt het sterkere niveau kunnen worden in de toekomst. Sterker nog: er wordt al op gestuurd. Uitgaande van regionale agglomeratiekracht (ontwikkeling van stedelijke centra) zien we al een aantal sterke regio's om ons heen. Weert ligt in die zin vrij strategisch, (eu)regionaal gezien, is goed ontsloten, dus dat biedt kansen. Ze heeft bovendien de luxe bij meerdere regio's aansluiting te kunnen vinden, afhankelijk van haar ambities (landbouwtransitie, aanhaken op de regionale circulaire transitie, bijvoorbeeld in samenwerking met Chemelot etc). Op dit moment is ze al aangehaakt bij diverse regionale verbanden zoals bijvoorbeeld Keyport. In de toekomst gaat het nog relevanter worden om hierin heel bewuste keuzes te maken (die gebaseerd zijn op duidelijk omliggende Weerter ambities).

Waar het gaat om innovatie op economisch, maar ook op sociaal en ecologisch vlak is er ook toenemende behoefte aan **experimenteeruimte** (bijvoorbeeld regelluwe zones). Denk hierbij aan nieuwe woonconcepten, natuurinclusieve plekken in de binnenstad, het combineren van functies op een plek etc. Binnen de huidige wet- en regelgeving kunnen dit soort innovaties niet eenvoudig of zelfs helemaal niet worden ontwikkeld, vanwege niet passende kaders. De behoefte om nieuwe ruimte te creëren voor experimenten zal toenemen als innovatie op de schaal van Weert en regio belangrijker wordt. Met de slogan 'In Weert kan het' (zie hoofdstuk 2) zou dit een tendens kunnen zijn waarin Weert als kleine stad een groot verschil kan maken.

Voor de toekomst is de verwachting dat **de lokale overheid** naast bestaande rollen eveneens nieuwe zal krijgen (en andere zal moeten loslaten). Zoals aangegeven kan ze mede voorzien in die experimenteeruimtes. Maar ook het faciliteren van initiatieven uit de samenleving en het inzetten van nieuwe vormen van burgerparticipatie zijn activiteiten die de overheid op zich kan nemen (wat voor een deel ook al gebeurt, zie bijvoorbeeld experimenten als de inzet van het Right to Challenge). Deze tendensen passen binnen de bredere ontwikkeling van democratische vernieuwing. Tegelijkertijd neemt over het algemeen in Nederland het vertrouwen in de overheid af en is er werk aan de winkel om dat terug te winnen of te versterken.

Dankzij digitalisering kunnen **steden slimmer** worden. Niet alleen de overheid maar ook andere spelers kunnen hiervan gebruik maken om hun dienstverlening uit te breiden, aan te scherpen of te versterken. Ter illustratie, dankzij de inzet van sensoren in het verkeer of in het riool van Weert kunnen we op basis van data bepaalde ontwikkelingen voorspellen: waar zijn onveilige verkeerssituaties denkbaar, wanneer komt er weer een griep epidemie, of wanneer zien we het drugsgebruik in Weert toenemen?

Op het vlak van **mobiliteit** wordt ook veel verandering verwacht. Transport zal schoner en intelligenter worden. Deelsystemen komen op, dus auto's worden straks niet langer als bezit maar als een dienstverlening beschouwd. De fiets (e-bike) zal aan belang winnen en de haven zal nog meer functies krijgen. Transport wordt ook autonoom (zelfrijdende wagens maar ook andere voertuigen, denk aan drones in de lucht of op het water). Al met al laat deze tendens een ander licht schijnen over het parkeren in de toekomst in Weert. In 2030 zal dit steeds meer voelbaar worden, deelsystemen kunnen bijvoorbeeld het beslag op de openbare ruimte aanzienlijk verminderen. Transport is meer dan autorijden. Ook andere voertuigen zoals de trein, (vracht)boten, vliegtuigen zullen noodgedwongen

duurzamer worden. Ter illustratie, elektrische vrachtboten pendelen geruisloos tussen de containerhavens in Budel-Weert en de haven van Antwerpen.

Tot slot mogen de gevolgen van de **COVID19-pandemie** niet ontbreken in dit rijtje. De komende jaren zal op sociaal en economisch vlak voelbaar zijn dat we een pandemie te boven hebben moeten komen. Het zal zeker nog veel inspanning vergen om als samenleving, ook in Weert, weer veerkracht op te bouwen en werkwijzen, systemen waar nodig opnieuw vorm te geven.

Bijlage II: Beleef de visie

In deze bijlage wekken we de visie tot leven door een beeld te schetsen van hoe het leven in Weert in 2030 eruit zou kunnen zien. Het is een imaginair beeld, ter prikkeling en inspiratie.

Het is zaterdag 8 juni 2030...

Je moet even ingedommeld zijn door de warme zonnestralen op je gezicht en het zachte gezoem van de trein. Het is je digitale assistente Maira op je gsm die je wekt op de tonen van je lievelingsnummer. De

muziek ebt weg en Maira fluistert dat je over enkele ogenblikken zult aankomen op je bestemming: Weert. Uit het treinraam zie je - met nog halfgesloten ogen - de weidse natuur die Weert omhelst voorbijglijden.

"Zijn we er nu al?", denk je bij jezelf. De trein vertraagt en de rust die je net voelde maakt plaats voor opwinding bij het aanzicht van Weert. Je zoekt je spullen bij elkaar en oefent voor een laatste keer, in gedachten, je openingszin: "Goeiemorgen, ik ben vliegende reporter voor de nieuwskamer Euregional Times en ik maak multimedia documentaires. Ik ben een reportagereeks aan het maken over bijzondere steden en gemeenten en de komende drie dagen laat ik mij volledig onderdompelen in Weert. Hoe beleef jij Weert?"

De laatste jaren hoorde de wereld al heel wat over Weert als één van de groenste middelgrote gemeenten in West-Europa. **Het is zo langzamerhand een schoolvoorbeeld van een gemeente die groen uitstekend heeft weten te benutten om wonen aangenamer en gezonder te maken, werken en maken te verduurzamen, en leren en ontspanning boeiender te maken. Niet alleen voor de happy few, maar voor alle Weertenaars. Langs de weg van vergroening is het één van de prettigste woonsteden in Nederland geworden.** Je bent erg benieuwd wat je hier gaat aantreffen.

Je avontuur begint wanneer je zelfverzekerd en nieuwsgierig uit de trein stapt in de zogeheten Mobihub van Weert. Je verlaat de High Speed Intercity en begeeft je naar de uitgang. Vanuit je ooghoek lees je op een kunstzinnige versie van de oude en vertrouwde stationsklok dat het zaterdag 8 juni 2030, 8u46 is. Op je persoonlijke virtuele informatiebord check je nog een laatste keer de verbindingen voor vandaag. Je verbaast je opnieuw over de reistijden:

HSI Eindhoven: 10 minuten,
HSI Antwerpen: 1u 10,
HSI Venlo/ Duisburg: 1u16,
HSI Sittard/ Aken: 1u,
eBus Genk/ Maastricht: 50 min
eBike Stramproy: 21 min...

Niet voor niets dat velen de afgelopen jaren van Weert hun uitvalsbasis hebben gemaakt in de regio. **Weert is echt goed ontsloten!**

Maira maant je aan om niet langer te treuzelen. Je hebt immers een druk programma voor de boeg. Misschien kan je tijd winnen en in deze prachtige MobiHub meteen een eerste interview afnemen. Wat een inspirerende omgeving! "Het lijkt wel of ik een overdekt stadspark ben binnengewandeld!", denk je bij jezelf. Bij de uitgang valt je mond open bij het zien van de **groene slinger** die als het ware voor jou persoonlijk lijkt uitgerold richting centrum. Overal om je heen zie je bomen, grassen, bloemen, groene gevels en daken. Ondanks de drukte van af- en aanlopende mensen daalt er rust over je neer. Je ziet iemand met veel passie het groen onderhouden. Hij groet je vriendelijk. Je spreekt hem aan. Zijn naam is Hans. Hij is 46 en een rasechte Weertenaar. Naast zijn deeltijdbaan in de maakindustrie spendeert ie ook enkele uren per week als vrijwilliger bij de groenvoorziening. Hij komt er tot rust, vertelt hij en levert een persoonlijke bijdrage aan deze stad die hij zo'n warm hart toedraagt. Met passie vertelt hij je hoe hij Weert de afgelopen 10 jaar heeft zien veranderen.

"Zie je hier al die prachtige gevels om je heen? Behalve wij die er wonen, zijn er uiteraard ook heel wat mensen die hier enkel werken of voorbijkomen. Vroeger had je enkel hotels of B&B's. Die zijn er nog steeds, maar achter deze gevels vind je ook **allerlei nieuwe, aantrekkelijke en flexibele woon- en werkformules** voor iedereen die dicht bij de MobiHub wil zitten voor een korte of langere periode. Ikzelf heb later vandaag

afgesproken met onderzoekers uit Rotterdam in die co-working WeertWerkt daar. Je merkt aan dit soort dingen dat **Weert een hub is**, mensen komen en gaan, pluggen in en pluggen out op de plekken, diensten en de geborgenheid die wij hen kunnen bieden, gastvrij als we zijn. Rondom onze MobiHub heb je keuze te over aan goed uitgeruste prachtplekken in het groen rondom de hub waar alle voorzieningen die je nodig hebt te vinden zijn. Waar ik vroeger voor het werk vaak naar de Randstad of Eindhoven moest reizen, komen mijn relaties nu vaak veel liever zelf hierheen om zaken te doen, klanten te ontmoeten of om er even tussenuit te zijn. De omgeving van de MobiHub - ja, de oudere generatie durft nog wel eens station te zeggen - **is een bruisende plek geworden waar ondernemers elkaar ontmoeten en aan de slag gaan**. Het vormt een onmisbare schakel tussen het Ruhrgebied, Brabant en Belgisch en Nederlands Limburg."

"Wij Weertenaren zijn bescheiden, maar ik durf te zeggen dat ik best trots ben op Weert! Je moet zeker ons gezellige en verrassende centrum bezoeken. Er is van alles te doen, maar ook voor een fijne wandeling of tochtje met de deelfiets is het er genieten in schoonheid." Je besluit de proef op de som te nemen. Je eerste indruk is alvast goed. "**Ondernemend volkje**, die Weertenaren.", denk je bij jezelf, terwijl je Hans' stevige hand schudt en vaart maakt richting centrum, via de wandelboulevard, ook wel De Groene Slinger genoemd. Onderweg zie je vlinders, hoor je vogels en ruik je bloemen... Heerlijk voelt het. De geruchten zijn dus waar dat je in Weert niet hoeft te kiezen tussen stad of natuur. En je bevindt je hier dan nog in het meest verstedelijkte gebied van de gemeente. Je verwachtingen raken hoger gespannen.

In het centrum heb je afgesproken met Floris, een 28-jarige ondernemer, voor een kop koffie in KAFFEE. Op het terras legt hij je uit hoe het centrum de afgelopen jaren een stuk compacter is geworden, dat er veel en diverse wooneenheden zijn, in alle soorten en maten. Ondanks haar compacte vorm biedt het centrum een uitstekende belevingskwaliteit. Bij je vraag naar voorbeelden, wijst hij spontaan naar een restaurant Philips Van Honger aan de overkant. Hij vertelt: "De menukaart biedt **heerlijke lokale gerechten**, met ingrediënten van topkwaliteit, rechtstreeks van de boeren enkele kilometers verderop. De chef-kok weet er iets bijzonders van te maken en dat voor een zacht prijsje. Waar vervoerskosten van voeding elders steeds steviger worden doorgerekend, kan je er hier dus op besparen. Weet je wat ook boeiend is aan deze plek? Je wordt er bediend door hele fijne mensen, waarvan er velen al langer werkloos waren. Zij krijgen hier een opleiding, maar ook zin en ondersteuning in het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten. Los van de heerlijke maaltijden vind ik het een mooi initiatief om **mensen die moeilijk meekomen toch weer een plek te geven in de samenleving**."

Floris zelf werkt als zelfstandige. Hij heeft niet zijn kantoor in Weert, "**heel Weert is zijn kantoor!**" vertelt hij trots. Floris werkt niet op één locatie maar op meerdere, thuis, in het centrum, dan weer in de buurthuiskamer. Hij vertelt honderduit over een spannend nieuw project waaraan hij werkt voor en samen met de gemeente. "Samen bekijken we hoe je met digitale middelen in de wijken van Weert, waar men minder contact met elkaar heeft, toch de banden tussen mensen kan versterken. We werken aan digitale speeltuigen, raammusea, talentenbanken en nog veel meer spannends. Vroeger heetten de mensen met wie ik nu werk nog gewoon ambtenaren, maar vandaag de dag noemen ze zich - volkomen terecht overigens - **mogelijkmakers**. Ze zitten bijna niet meer achter hun bureau in een kantoor, maar werken temidden van de mensen, **midden in de Weerter samenleving**. Ze creëren en faciliteren oplossingen samen met ondernemers, inwoners, maatschappelijke organisaties en zorgen ervoor dat het niet bij praten blijft, maar mooie initiatieven van de grond getrokken worden."

Langzaam begin je te beseffen waarom Weert tegelijkertijd zo vertrouwd lijkt en toch zo anders is. Je besluit om toch nog even in hartje Weert te blijven. De gevels maken je nieuwsgierig naar wat erachter leeft. Je ziet originele winkels, o.a. van duurzame huishoudartikelen, maar ook activiteiten die je niet direct kan plaatsen... Wat is dit? Is dit een winkel? Blijkbaar kun je hier allerlei woonaccessoires ... leasen in plaats van

duur kopen en vervolgens niet vaak gebruiken. Iets verderop zie je een wel heel originele 3D-etalage van een makelaar. In plaats van foto's bekijken van woningen die te huur of te koop staan, kan je hier door je slimme bril binnenwandelen in woon- en werkruimtes van het Weerter Woongenootschap. Je huurt of koopt er geen bakstenen, maar woonaandelen die je toelaten om je leven lang gebruik te kunnen maken van hun aanbod, met toegang tot tal van gedeelde functies als logeerkamers, wasruimtes en tuinen. "Hier zou ik onmiddellijk voor tekenen!", roep je in gedachten. "Nog even en de kinderen zijn het huis uit, dan zou ik hun kamers kunnen ruilen voor een groen dakterras en 21 dagen gebruik maken van 2 logeerkamers. En nog zou ik geld besparen!"

Op het Marktpllein zie je kinderen lachend en schaterend zich rode wangen rennen op het speelveld. Die speelvelden zijn blijkbaar tijdelijk. Ze worden op de grond geprojecteerd met behulp van laserlicht. Met andere woorden de ene dag speel je voetbal, de andere dag hinkel je over het plein, en weer een andere dag... Het wordt al gauw duidelijk, met knappe technologie kun **je ruimtes op heel veel afwisselende manieren inzetten**.

Gezellige boel hier! Je loopt het plein weer op en ziet elektrische deelfietsen staan. Je moet meteen aan Hans' suggestie denken. Als je op enkele uren een goed beeld van Weert wilt krijgen of snel van A naar B moet, dan is zo'n fiets superhandig. Maira maakt contact met het fietsstation. Je hoort een klik en het lampje op het frame van de derde fiets licht vrolijk op. Hier ga je dan ... Je zet koers naar de volgende bestemming.

Je bent nog maar net de hoek om gefietst bij de belevingsbrouwerij of je ziet tientallen jongeren een gebouw in- en uitlopen waarboven in grote neonletters "**De huiskamer van Weert**" staat. Er klinkt muziek uit de ramen. Op het dak zie je tuinen en iets wat op een zwembad lijkt. Zou het kunnen? In Weert vast wel! Op het plein ervoor wordt geskate en even verderop staan de deuren van de maakplaats van Weert wagenwijd open. Nieuwsgierig als je bent, besluit je om een kijkje te gaan nemen. Je parkeert je fiets in het deelstation en wandelt naar de ingang. Je weet niet wat je ziet. Leuke chillplekken, VR-gameruimtes en e-game-arena's waar je e-olympics wedstrijden zou kunnen houden, een bar, studeerbubbels, een podium, kunstateliers, jongeren die met elektronica aan het knutselen zijn ... De verbazing moet je van je gezicht te lezen zijn want Tygo, 15 en student, komt met een trotse glimlach naar je toe. "Eerste keer hier?", vraagt ie. Je bent nog steeds sprakeloos en antwoordt met een aarzelend "Ja, eerste keer ...". "Geen probleem!" zegt hij, "Ik ben hier in De Huiskamer zo goed als opgegroeid en leg het je wel even uit." We nemen plaats aan één van de tafels rond de centrale zitkuil waar een bont gezelschap van alle leeftijden en nationaliteiten zit. "De huiskamer is een plek waar wij jongeren elkaar treffen, voor een potje gamen, een gezellige babbel maar ook om een coole gast te horen vertellen of iets nieuws te leren maken in de maakplaats. Er zijn ook studeerruimtes of leerplekken, maar dan niet de schoolse varianten. Heel wat plekken in dit gebouw worden trouwens uitgebaat door jongeren. Maar wees gerust, er is geen leeftijdsgrens. Jij mag ook nog binnen hoor!" grapt Tygo. "**Iedereen is hier welkom**. Zie je die ruimte daar achter de glazen rolluiken? Dat is zo'n leerruimte, waar jongeren leren van ouderen, van kunst en ambacht tot hoe een contract opstellen voor je band of je belastingaangifte doet, maar ook omgekeerd. Ja, jullie kunnen ook wat van ons leren, toch?! Iedere 3 maanden stellen we samen een nieuwe agenda van activiteiten op." Je denkt terug aan je eigen jeugd en vraagt je af hoe jouw leven of carrièrepad anders gelopen zouden zijn als je ook in zo'n context had kunnen opgroeien. Tygo is er ondertussen vandoor met twee vriendinnen. Ook voor jou tikt de tijd. Je ontgrendelt je fiets en zet je Weerter avontuur voort.

Net op het ogenblik dat je je al fietsend afvraagt hoe de Weerter samenleving in de voorbije eeuwen op de een of andere manier de fundamenteën voor dit alles heeft moeten leggen, besef je dat je eigenlijk bitter weinig weet over Weert en haar geschiedenis. Het museum in hartje Weert zal antwoord bieden, het ligt

enkele straten verderop. Normaal ben je niet zo'n museumganger, zeker niet van het lokale type, maar wie weet kan het nog voeding bieden voor je verhaal. Je besluit toch even rechtsaf te slaan en een bezoekje te brengen. Groot zal het vast niet zijn. In het ergste geval sprint je er wel doorheen.

Nog maar net stap je van je fiets, of je wordt hartelijk welkom geheten door Sarah. Ze werkt al jaren als vrijwilligster in het museum en neemt je mee door de geschiedenis van Weert. Ze is geboren en getogen Weertse en vertelt over de rijke geschiedenis van de gemeente, over de Van Hornes en Antje van de Statie ... het ene na het andere verwonderlijke en vermakelijke verhaal passeert de revue. "Maar hier, zet deze even op", zegt Sarah en ze duwt je een virtual reality-bril in je handen. "Ga nu de volgende kamer maar eens binnen." Een diepe stem weerklinkt rechts van je. Je schrikt even want de kamer leek eerst leeg. De man doet zich voor als Philips van Horne. Hij heet je welkom in Weert 1546. Virtueel wandel je aan de zij van de Graaf van Horne door de oude straten van de stad. Het valt je op hoe het oude stratenpatroon ook vandaag nog herkenbaar is. Met trots vertelt Philips hoe zijn voorvaderen Weert groot maakten, wat ze samen met de Weertenaren hebben kunnen bereiken. Allerlei monumenten worden toegelicht: de Aldenborgh, de Sint-Martinuskerk, het Birgittinessenklooster... Je valt van de ene verbazing in de andere, niet enkel over **de rijke geschiedenis van Weert** maar ook hoe boeiend men je hierin weet onder te dompelen. Een stoffige toonzaal vol vergane glorie is het allerminst, dit museum W. Je maakt een aantekening en voegt ook deze locatie toe aan je lijstje 'moet je gezien hebben'.

Je knorrende maag herinnert je eraan dat je ook een mens van vlees en bloed bent. Tijd om een hapje te eten en niet te vergeten dat je voor de avond hier ook nog ergens een slaapplek moet zien te vinden. Onderweg wordt het steeds duidelijk waarom Weert de ene prijs en vermelding na de andere won als **groene woonstad**. De groengevels, bomenlanen, parkjes ... overal fiets je door het groen en langs oude kantoorgebouwen, monumenten, industriële panden, boerderijen omgebouwd tot originele woningen. Her en der valt je ook op hoe sommige gebouwen iets extra's hebben, in de vorm van een gedeeld dakterras, een atelier, een aantrekkelijke kantoorruimte of ontmoetingsruimte.

De zonovergoten dag helpt ongetwijfeld, maar ook de energie die je voelt in Weert doet je sneller trappen. Voor je er erg in hebt, kom je aan in Stramproy. Je hebt ergens gelezen dat hier een bijzonder origineel co-housing initiatief is ontwikkeld, waar je ook een wooneenheid voor een paar dagen kunt huren. Benieuwd stap je op de **prachtige hoeve** af die zich schuilhoudt achter de bloemenweide. Op het erf rennen spelende kinderen rond. Je plugt je elektrische fiets in bij de poort en wordt meteen welkom geheten door Robin, de landbouwer die samen met zijn vrouw en dochter de hoeve uitbaat. "Goedemiddag, als je wilt kun je nog een hapje meeëten voordat we de tafel afruimen. Heb je trek?" Hier hoeft je geen moment over na te denken.

"Mijn landbouwbedrijf wordt al generaties lang overgedragen van vader op zoon. Mijn dochter wordt de volgende in de rij. Enkele jaren geleden besloot ik om geen groot vee meer te houden. De voormalige stallen heb ik omgebouwd tot een co-housing. Hier verblijven ook enkele landbouwstudenten, een familie met drie kinderen, een ouder koppel, mijn familie en als je zin hebt om te blijven overnachten ... is er voor jou ook nog plek in het gastenverblijf!" Wat een gastvrijheid, denk je bij jezelf, en die Robin weet het nog goed te verkopen ook. Je hangt je jas op en neemt plaats.

"Weet je? Bovenop de B&B-stallen heb ik dakpannen laten leggen die elektriciteit voor me opwekken. Het merendeel van mijn **zelf opgewekte elektriciteit** gaat naar mijn elektrische tractor, het overige deel stroomt naar het jeugdhuis hier iets verderop in het dorp", gaat Robin verder terwijl hij allerlei lokale gerechten op tafel tovert.

Na de feestmaaltijd geeft Robin je een rondleiding op het erf. Terwijl je samen verder wandelt, vertelt Robin enthousiast verder. "Weet je waar ik ook trots op ben? Mijn eigen online webshop! Weertenaren kunnen via de app op voorhand groenten en fruit bestellen en ik laat ze aan huis leveren door zelfrijdende karretjes. Ik ben stiekem erover aan het nadenken om ook insecten aan te bieden. Blijkbaar willen enkele restaurants in het centrum het wel aanbieden als delicatessen op hun menu."

Robin legt uit dat volgens hem **een landbouwer iemand is die het omliggende landschap duurzaam/zorgzaam beheert en kent**. Samen met landbouwstudenten uit Weert hebben ze een groen netwerk aangelegd dat de natuurgebieden verbindt, met daartussen aangeplante voedselbossen, plukweides en kruidentuinen, en locaties waar geëxperimenteerd wordt met innovatieve vormen van landbouw zoals permacultuur, algenkweek, insectenteelt en precisielandbouw. Hij hoopt dat het opstarten van een sterk en divers ecosysteem het landschap op lange termijn zal helen, na tientallen jaren monocultuur. Bovendien maakt deze aanpak Weert weerbaarder tegen klimaatverandering.

De rondleiding stopt voor de deur van je kamer op de tweede verdieping, die uitkijkt op de Weerter Wilde Moerassen. Zo moet het hier honderden jaren geleden ook hebben uitgezien. Wat een uitzicht! Het lijkt wel een schilderij. Rustig slapen en nagenieten van je eerste kennismaking met Weert zal hier geen enkel probleem zijn.

Zondag, tijd voor ontspanning

Het ochtendgloren breekt aan op de boerderij zoals je het verwacht, met de haan die kraait. Je springt vroeg uit de veren. Maira geeft aan dat het een warme zondag belooft te worden, ideale omstandigheden om Weert verder te ontdekken! Als gisteren een voorproefje was voor wat je vandaag te wachten staat, dan belooft dat veel goeds. Beneden in de eetkamer staat je ontbijt al klaar met niets dan verse lokale producten. Na een glaasje vers vlierbloesemsap en een heerlijke kruidenthee, dip je je huisgemaakt zuurdesembrood in een zachtgekookt eitje zoals je er in jaren geen geproefd hebt. Je lichaam en geest smeken je om meer van dit lekkers en helends. Je neemt je tijd voor het overheerlijke ontbijt en besluit om het vandaag wat rustiger aan te doen. De vele impressies van gisteren moeten nog even bezinken en ongetwijfeld volgen er ook vandaag nog een heleboel. De kwaliteit van je documentaire zal er wel bij varen, denk je bij jezelf. Rust en bezinning worden de sleutelwoorden van de dag.

Voor je weer op pad gaat, bedank je Robin voor de warme ontvangst. Je springt opnieuw op je weer opgeladen elektrische deelfiets en vraagt Maira om je langs de groene parels van Weert te leiden. Je glijdt door het diepgroene landschap en de dorpen in het buitengebied. Wat een fantastisch groene omgeving is het hier: moeras- en veengebieden, weilanden, beekjes en bossen wisselen elkaar af. Hier stelt men duidelijk het welzijn van plant, dier en mens voorop, wetende dat al de rest - zoals de economie en toerisme - er dan ook wel bij vaart. **Die sterke focus op een gezond ecosysteem maakt van Weert een gewilde bestemming voor recreatie en ontspanning.**

Onderweg kom je een **groepje vrijwilligers** tegen. Ze noemen zichzelf De Groene Harmonie. Ze bouwen aan een ingetogen licht- en geluidsspektakel langs de wandel- en fietsroute die de Tungelerwallen doorkruist. "Eigenlijk zou je het 's nachts moeten bewonderen. Dan komt ons spektakel pas echt tot zijn recht. Het brengt het bos hier ook in het donker tot leven en gidst mensen in de wereld van de nacht. Onze liederen vullen het geheel aan." Het moet een hele beleving zijn, hun muziek en gezang klinken best goed.

"Kom je anders vanavond niet naar ons optreden in het centrum?" vraagt een van de vrijwilligers. "Dat zou zo maar eens kunnen. Afgesproken!", antwoord je volmondig.

Na het heerlijk verdwalen in al dat Weerter groen en blauw kom je aan in Altweerterheide. Het is ondertussen middag en je maag knort opnieuw, ondanks je heerlijke ontbijt. Op de hoek van het kerkplein spot je een brasserie met terras in de zon. Het bijzondere is wel: er is slechts één lange tafel. Voorzichtig vraag je aan een oudere dame of je naast haar mag plaatsnemen. "Tuurlijk", zegt ze. Ze heet Gerda, is 82 en alweer even met pensioen. "Maar vervelen doe ik mij niet", lacht ze hartelijk. Ze vertelt hoe ze al ruim een jaar op de Eco-akker woont. 'Geparkeerd worden' in een zorgtehuis was niets voor haar, gaf ze al gauw te kennen. "Daar ben ik nog niet oud genoeg voor!", grapt ze. Haar lach werkt aanstekelijk. De ober neemt je bestelling op: een lokaal biertje. Na een tijdje doorpraten, blijkt de Eco-akker een complex van welzijnswooningen midden in het groen te zijn. "Ik woon er niet alleen met ouderen of mensen die revalideren na een medische ingreep, maar ook jongeren en volwassenen die tijdelijk of voor een langere tijd behoefte hebben aan rust en onthaasting. Weet je wat leuk is? Het is op de Eco-akker nog kleinschalig, niet zo'n mastodont van een anoniem project. De mini-huisjes zijn stuk voor stuk pareltjes die perfect opgaan in de groene omgeving." Gerda woont er met heel veel plezier. "**Eenzaamheid bij ouderen? Nee, niet in Weert!** Door deze fijne woonomgeving en die fijne mix van mensen en generaties zijn er al heel wat mooie vriendschappen ontstaan. Trouwens, er is hier van alles te doen. Het is hier prachtige natuur om van te genieten, er is water om bij te verpozen en er is ruimte voor sport, recreatie en ontspanning. Net zo goed kun je de studenten of jonge gezinnen een handje helpen in het huishouden als je dat wilt. Elke dag is er bovendien wel een of andere culturele of sportieve activiteit waaraan ik met mijn medebewoners en mensen van buiten kan deelnemen. Na afloop voel ik me dan weer helemaal opgeladen en jonger dan tevoren." Gerda schaterlacht opnieuw.

Na de verhalen van Gerda klinkt het idee dat ook jij hier misschien ooit je oude dag zou doorbrengen of even tijdelijk zou komen opladen niet eens zo gek. De mensen aan tafel keuvelen rustig verder en hebben het geweldig naar hun zin. Een jongeman loopt langs met een kist vol verse groenten en fruit, duidelijk bestemd voor de keuken. Wacht even ... hem heb je eerder gezien. Je kwam hem gisteren ook al bij Robin tegen! Wanneer hij na enkele ogenblikken met een lege kist opnieuw naar buiten komt gewandeld, herkent hij ook jou en zwaait vriendelijk. Je zwaait terug. Een tiental minuten later komt de uitbater van de brasserie al fluitend naar buiten met je maaltijd. Momenten geleden zag je ze nog voorbijkomen in een kistje, nu liggen de verse groenten en fruit te blinken op je bord. **Verser dan dit kan het haast niet.**

Wanneer je na een goed verzorgde maaltijd opstaat van tafel en Gerda groet, voel je aan je spieren dat je even genoeg hebt gefietst. Je plaats je fiets terug in het nabije deelstation en besluit om de eBus naar het centrum te nemen. Nog voor je op je horloge kunt kijken, komt hij aangezoemd, perfect op tijd. Je neemt plaats in een vierzitter. De drie andere plekken zijn ingenomen door een familie. "Wie ben jij?" vraagt het jongste dochtertje van het gezin wat ondeugend. Je vertelt hen dat je vliegende reporter bent voor de Euregional Times en dat je een documentaire aan het maken bent. "Hoe ervaren jullie Weert?" vraag je. De papa begint te vertellen.

"Wij komen oorspronkelijk uit Eindhoven en waren al geruime tijd op zoek naar een plek om een gezin te stichten. We hebben vele steden en gemeenten afgewogen in de omgeving. Onze zoektocht stopte toen we op bezoek kwamen in Weert. Een mogelijkmaker van de gemeente leidde ons rond door de verschillende wijken en ja ... we werden op slag verliefd op deze plek. Een groene stad, die goed bereikbaar is en **overloopt van voorzieningen**, beter kun je het niet wensen. **Het is bovendien een plek die geborgenheid biedt en waar onze kleine in alle veiligheid kan opgroeien, de natuur ontdekken en goed onderwijs kan genieten.** Eerlijk gezegd - we mogen het niet te hard zeggen", lacht de man, "werden we ook een beetje

verliefd op de Weertenaren zelf. Bescheiden, hartelijk en zin om er samen iets van te maken. We werden ongelofelijk goed onthaald in de gemeenschap." Maira laat je weten dat de volgende halte Fatima is. Hier moet je eruit. Je groet de familie, grijpt je rugzak en springt uit de bus.

Tijd om op je nieuwe overnachtingsplek neer te strijken. Vanavond slaap je in een voormalig industriepand, hier in de Fatimawijk, dat helemaal is omgevormd tot residentie voor tijdelijke verblijvers. In de prijs van je accommodatie zit ook de toegang tot allerlei voorzieningen die hier te vinden zijn: een kleine streamingruimte, een coole bar, een padelveld, een klimzaal ... en dit alles in een wat ruw, industrieel getint jasje. Zoals bij vele dingen die je deze dagen verbaasden, verging het je ook hier: je had het nooit verwacht in Weert, maar het is er wel, en hoe! Maar geen tijd voor een klimpartij, vanavond maakt belofte schuld: je had immers beloofd het optreden van De Groene Harmonie bij te wonen. Ze beginnen er al vroeg aan dus voor een uitgebreid avondmaal is er niet echt tijd. Dan maar de versautomat in de gang bij de bar. Mmh, wat zul je kiezen? Je bent in een avontuurlijke bui en gaat voor de insectenbitterbal: ongetwijfeld knapperig en goed voor het milieu. Even knijp je je ogen dicht en bereid je je voor op een onaangename verrassing, maar wonder boven wonder: het smaakt heerlijk. "Doen, Robin!", denk je bij jezelf, "Hier zit toekomstmuziek in!".

Je wandelt ondertussen richting de binnenhaven van Weert. Aan het Bassin loop je De Poort van Weert binnen. De vrijwilligers van De Groene Harmonie zwaaien je al toe vanaf het podium. Iemand grijpt je bij de schouder. Floris?! "Wat fijn dat ik je hier tegenkom vanavond," zeg je verrast. "Wat raad je me aan om te drinken?". "Ben je in voor iets bijzonders?" vraagt hij nog. "Jazeker!" "Dan zou ik voor een IJzeren Wijntje gaan, een lokaal product. De ranken staan op de verhoogde spoorbedding hier in de stad." De Groene Harmonie begint te spelen. Tijdens de pauze kijk je wat rond. Iedereen lijkt elkaar wel te kennen. Even denk je nog dat er enkel locals om je heen staan, maar aan de accenten te horen is lang niet iedereen uit de buurt. **"Weert is een groot dorp of een kleine stad, wat het heel gezellig maakt,"** weet Floris je te vertellen. "Die gemoedelijkheid trekt ook mensen van elders aan. Hier is altijd wel reden om te genieten en te feesten. Hoe lang blijf je nog?". Je vertelt hem dat je morgen alweer terug naar Amsterdam moet. "Ah, wat jammer. Morgen komt hier een bont gezelschap kunstenaars optreden. Het zijn de voorrondes voor ons popfestival. De top 5 krijgt een plekje op de affiche van het festival. Soms is het wat aan de experimentele kant, maar het belangrijkste is dat lokaal talent een podium heeft en (h)erkenning krijgt." Hoewel je met volle teugen geniet, moet je lichaam een geeuw onderdrukken. Het is alweer bijna middernacht. Je neemt met een laatste glas IJzeren Wijn afscheid van Floris en je nieuwe vrienden van de Groene Harmonie, die het beste van zichzelf gaven vanavond. Tijd om onder de wol te kruipen.

Maandag, een voorproefje van werken en ontwikkelen in Weert

Je laatste dag in Weert is alweer aangebroken en je besluit je dag goed te plannen om nog zoveel mogelijk "Weerter weelde" mee te kunnen pikken alvorens terug te gaan naar Amsterdam. Je start je ochtend sowieso met een afspraak met Amir. Hij heeft wereldfaam opgebouwd met zijn bedrijf in Weert op het vlak van herbruikbare en recyclebare woonunits. Het hoofdkantoor bevindt zich in een van de industriële panden langs de vaart, hier niet zo ver vandaan. Je slaat nog een lekkere espresso achterover en begeeft je naar Amir.

Achter de bedrijfsmuren huist een op zijn minst adembenemende plek ... Amir vertelt honderduit: "We zijn best klein begonnen hier in Weert. Met afgedankte en opgewaardeerde materialen - uit de eigen gemeentelijke achtertuin zou je kunnen zeggen - bouwden we onze eerste woonunits. De gemeente gunde

ons een opdracht om vijf units te bouwen in Altweeterheide, als experiment. Ze hebben het later omgedoopt tot Eco-akker. Als ik me niet vergis, was je er gisteren nog in de buurt? Ja, we zijn erg trots op wat we daar hebben kunnen realiseren. De gemeente gaf ons echt het gevoel dat ze open stonden voor iets nieuws. Dat gaf ons de nodige moed en het vertrouwen om op te schalen. Tegenwoordig komen hier vrachtwagens en binnenschepen aan met materialen uit zowat de hele euregio en even later reizen ze weer terug, volgeladen met afgewerkte woonunits. Ze zijn modulair, CO₂-neutraal en voorzien van de laatste technologie. Daarnaast bieden wij - zoals meerdere bedrijven hier in Weert - ook in ons atelier een werkplek aan mensen die het wat moeilijker hebben om aansluiting te vinden bij de reguliere arbeidsmarkt. Ze werken hier zij-aan-zij met studenten, ambachtslui en jawel, met robots. **Sociaal & duurzaam gaan hier hand in hand, net als low- en high-tech.** Als je het niet erg vindt, laat ik je verder rondleiden door Sophie. Ik heb zo meteen een overleg met klanten uit Genk."

Met een brede glimlach neemt Sophie het van Amir over. Je schudt de hand van deze vlotte jongedame en begrijpt dat ze eigenlijk een studente is uit Laar die deeltijds in het bedrijf van Amir praktijkervaring komt opdoen. **"Het is super om te werken in het kloppend hart van de circulaire economie hier in Weert."** vertelt ze. "Zelf volg ik les aan de Ondernemerscampus hier verderop aan het kanaal, aan de opleiding Circulaire & Creatieve Bouwtechnieken." Je vraagt haar hoe het is als student hier in Weert. **"Naast de uitstekende opleiding is het erg inspirerend om hier les te krijgen en vervolgens je leerstof letterlijk aan het werk te zien wanneer je uit het raam kijkt."** Mensen komen soms van heel ver om hier lang- of kortlopende opleidingen te volgen over circulair denken en handelen. Je zou kunnen stellen dat de kennis en expertise hier zo langzamerhand echt een exportproduct van Weert zijn geworden." Sophie weet je te vertellen dat Weert ook bekend staat om zijn proeftuinen, waar ze zelf ook aan deelneemt. Ze loopt met je langs de receptie, haalt een sleutel van de haak en wandelt met je mee naar het centrum. Daar toont ze je een onbeduidend leegstand pand onder een groendak dat duidelijk gedeeld wordt met de bloemenwinkel van de burens. Amir's bedrijf heeft er samen met de opleiding een proeftuin opgericht." Geboeid volg je haar naar binnen. Wat een bedrijvigheid ook hier. Je ziet er een heleboel mensen door elkaar lopen, met elektronica-onderdelen van de 3D- printer of een tablet onder de arm. Weer anderen puzzelen met zonnepanelen en zo gaat het maar door. "Veel mensen zijn verbaasd als ze zien hoe het er hier aan toegaat," verklaart Sophie, "maar er zit wel degelijk orde in deze schijnbare chaos. Het zijn creatieve processen die ruimte nodig hebben, zowel letterlijk als figuurlijk. Heel wat proefprojecten kunnen enkel hier plaatsvinden. Daarbuiten ... ", Sophie wijst uit het raam, "... zijn ze nog niet toegelaten, zo vernieuwend zijn ze dat ze de grenzen van de wet- en regelgeving aftasten of overschrijden. De proeftuin is een tijdelijke regelluwe zone waar bedrijven, ondernemers, studenten, onderzoekers en bewoners samen kunnen werken aan dit soort **grensverleggende nieuwe concepten, diensten of producten** voor de gemeente.

Hoewel de oplossingen die hier worden bedacht vaak ontstaan zijn uit een specifieke behoefte of kans die zich in Weert aandient, komen er af en toe ook wel producten of diensten uit die (inter)nationaal de aandacht trekken. En dan plakken wij er hier trots onze 'Made in Weert' stempel op." Nog maar net rolden de woorden uit Sophie's mond of je krijgt een stapeltje **'Made in Weert'** stickers in je handen gedrukt. "Cadeautje", zegt ze met een knipoog.

Je tocht wordt vervolgd. Sophie gaat ongestoord verder. "Kijk! Hier bouwen we aan zelfrijdende transportkarretjes op zonne-energie. We hebben al een tijdje een exemplaar rijden bij een boer in het buitengebied. Tot nu toe lijkt hij supertevreden met het resultaat. Maar goed, voor perfectionisten en maak-avonturiers als wij is er nog wel wat werk aan. Ondernemen is ook experimenteren en niet alles lukt meteen de eerste keer." Wat vindt de buurt van een proeftuin in de achtertuin wil je nog weten. "Nou, de bedrijvigheid hier zorgt ook voor een vorm van sociale controle en dus veiligheid, wat toch ook een groot

pluspunt is voor een buurt als deze die lange tijd te maken had met leegstand en ten prooi dreigde te vallen aan ondermijning."

De Weerter economie bouwt duidelijk voort op haar ondernemende, ambachtelijke en industriële geschiedenis. Maar het is net zo duidelijk dat ze niet zijn blijven stilstaan in het verleden, ze hebben nieuwe ondernemers, nieuwe ambachten en nieuwe (duurzame) industrie weten aan te trekken en plukken daar nu de vruchten van. Van al dat proeftuinen heb je opnieuw honger gekregen. Maar je maaltijd zal in de HSI zijn, want nu je Weert-bezoek ten einde loopt voel je ook de deadline van je documentaire dichterbij kruipen. Vanuit het centrum is het slechts enkele stappen over de Groene Loper tot aan de Mobihub. De HSI richting Amsterdam-centraal staat er al klaar. Voldaan stap je aan boord en terwijl je Weert achter je laat, vraag je je af hoe je in je documentaire recht kan doen aan al deze prachtige initiatieven en mensen die je de afgelopen dagen hebt ontmoet! De onzekerheidslaat je om het hart, maar één ding staat als een paal boven water: hier kom je zeker nog eens terug!

Terug in de trein begin je met je verslag.

Je tikt: de 7 wonderen van Weert onthuld

Enter...

- 1. Een groene beleving: overal waar je komt in Weert waan je je in een groene thuishaven, die zich bovendien uitstrekt tot ver over de grenzen*
- 2. De nieuwste woonconcepten en woningen, hier doe je pas inspiratie op, heerlijk wonen in Weert*
- 3. Nieuw makersmekka Weert, verbonden met een boeiende regio, samen maakt men er de toekomst*
- 4. De verschillende plekken in het centrum, maar ook in de kleine kernen, gastvrij en verrassend Weert*
- 5. In Weert kent de boer de buur en de buur de boer*
- 6. Iedereen doet mee, Weert nodigt uit: of je nu in het jongerencentrum komt, of naar het museum of een restaurant gaat, Weert voelt inclusief aan, een warme gemeente met oog voor de kwetsbaren.*
- 7. ... ontdek zelf het zevende wonder van Weert!*